

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

SAMMANFATTNING	3
MÅL FÖR VERKSAMHETERNA	4
<i>Uppfyllelse av nämndens mål</i>	<i>4</i>
<i>Stadens integrerade system för ledning och uppföljning, ILS</i>	<i>4</i>
NÄMNDENS ARBETE UNDER ÅRET	5
DEMOKRATI, INTEGRATION OCH JÄMSTÄLLDHET	7
<i>Uppfyllelse av målen</i>	<i>7</i>
<i>Demokrati och brukarinflytande</i>	<i>7</i>
<i>Integration och mångfald</i>	<i>9</i>
<i>Barnkonventionen</i>	<i>9</i>
TA ANSVAR FÖR EKONOMIN	10
<i>Ekonomiskt utfall för nämnden</i>	<i>10</i>
<i>Budgetutfall jämfört med prognostiserat utfall i tertialrapporter</i>	<i>11</i>
<i>Omslutningsförändringar</i>	<i>11</i>
<i>Kostnads- och intäktsutveckling</i>	<i>12</i>
<i>Balansräkning</i>	<i>13</i>
<i>Lokaler</i>	<i>13</i>
<i>Stimulansbidrag och ombudgeteringar</i>	<i>14</i>
<i>Resultatenheter</i>	<i>14</i>
<i>Uppföljning av interkontrollplanen</i>	<i>14</i>
MEDARBETARNA	15
<i>Uppfyllelse av målen</i>	<i>15</i>
<i>Kompetensförsörjning</i>	<i>16</i>
<i>Öka sysselsättningsgraden</i>	<i>17</i>
<i>Lönekartläggning</i>	<i>17</i>
<i>Minska sjukfrånvaron</i>	<i>17</i>
<i>Övertaliga</i>	<i>17</i>
BARN OCH UNGDOM	18
<i>Uppfyllelse av målen</i>	<i>18</i>
<i>Förskola</i>	<i>19</i>
<i>Grundskola, särskola och skolbarnsomsorg</i>	<i>19</i>
<i>Kvalitetsredovisning</i>	<i>20</i>
<i>Andel simkunniga elever</i>	<i>21</i>
<i>Verksamhet för barn och ungdom</i>	<i>21</i>
<i>Kultur och föreningsliv</i>	<i>22</i>
<i>Minska ungdomars konsumtion av alkohol och narkotika</i>	<i>22</i>
<i>Ekonomiskt utfall</i>	<i>23</i>
VUXNA UNDER 65 ÅR	25
<i>Uppfyllelse av målen</i>	<i>25</i>
<i>Ekonomiskt bistånd m.m.</i>	<i>26</i>
<i>Stärkt näringsliv och arbetsmarknad</i>	<i>27</i>
<i>Flyktningmottagande</i>	<i>28</i>
<i>Missbruksvård och annan psykosocial verksamhet</i>	<i>28</i>
<i>Socialpsykiatri</i>	<i>29</i>
<i>Stöd och service till personer med funktionsnedsättning</i>	<i>30</i>
<i>Tillgänglighet – handikappolitiska programmet</i>	<i>30</i>
<i>Ekonomiskt utfall</i>	<i>31</i>

VUXNA 65 ÅR OCH ÄLDRE	33
<i>Uppfyllelse av målen</i>	<i>33</i>
<i>Vård- och omsorgsinsatser</i>	<i>33</i>
<i>Ökad livskvalitet för äldre</i>	<i>34</i>
<i>Ekonomiskt utfall</i>	<i>37</i>
STADSMILJÖ.....	39
<i>Uppfyllelse av målen</i>	<i>39</i>
<i>Trafiksystem.....</i>	<i>40</i>
<i>Parker och grönområden.....</i>	<i>40</i>
<i>En trygg och säker stad</i>	<i>41</i>
<i>Agenda 21 och miljösamordning.....</i>	<i>42</i>
<i>Ekonomiskt utfall</i>	<i>44</i>
LEDNING OCH ADMINISTRATIVT STÖD	45
<i>Uppfyllelse av målen</i>	<i>45</i>
<i>Ekonomiavdelningen</i>	<i>45</i>
<i>Personalavdelningen</i>	<i>45</i>
<i>Planeringsavdelningen</i>	<i>45</i>
<i>IT</i>	<i>46</i>
<i>Risk och sårbarhetsanalys</i>	<i>47</i>
<i>Ekonomiskt utfall</i>	<i>47</i>
ÖVRIGA REDOVISNINGAR.....	48
<i>Kommunfullmäktiges uppdrag 2006.....</i>	<i>48</i>
<i>Utredningar och domar</i>	<i>48</i>

SAMMANFATTNING

Stadsdelsnämnden har fortsatt att anpassa verksamheterna till medborgarnas behov och efterfrågan. Nämndens mål för de olika verksamhetsområdena har i huvudsak uppfyllts.

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

För att möta det ökade antalet barn och minska barngruppernas storlek har ytterligare åtta grupper startat. Barnomsorgsgarantin har uppfyllts. För att minska ungdomars konsumtion av alkohol och narkotika har förebyggande insatser gjorts t.ex. föräldrautbildningsprogram och samarbete med ungdomsmottagningen kring ungdomar med hög alkoholkonsumtion.

Inom individ- och familjeomsorgen har uppsökande och förebyggande insatser för hemlösa, missbrukare och personer med psykisk funktionsnedsättning gjorts. Nya försöks- eller träningsboende har etablerats och förvaltningens rörliga team har gett stöd till personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Under året har en heltäckande brukarundersökning genomförts inom äldreomsorgen. Resultatet påvisade styrkor bl.a. personalens bemötande och förmåga att skapa trygghet, övergripande servicetjänster och personlig omvårdnad. Planering för matlagning på boendena och utbildning för omvårdnadspersonalen om kostens betydelse, livsmedelshygien och måltidsmiljö har inletts.

Sjukfrånvaron minskade även under 2006. Satsningen på att uppmärksamma korttidsfrånvaro och rehabiliteringsinsatser har bidragit till att sjukfrånvaron minskat. Tolv av förvaltningens enheter har arbetat med den internationella kvalitetsstandarden Investors in People (IIP) vars syfte är att förbättra organisationens resultat genom att utveckla medarbetarna.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm

Stadsdelsnämnden har ansvarat för kompletterande arbetsmarknadsinsatser och arbetspraktik och arbets träning har anordnats framför allt för ungdomar. Tillsammans med arbetsförmedlingen på Norrmalm har ett projekt bedrivits i syfte att skapa företagarkontakter och kontakt togs med 90 arbetsgivare. År 2006 fick 118 skolungdomar i åldern 15-19 år feriearbete. Arbetsplatserna har främst funnits inom stadsdelsnämndens egna verksamheter.

Gör Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Norrmalms miljömål har bl.a. varit att minska elanvändningen, öka andelen ekologiska livsmedel och vid inköp välja produkter som uppfyller kraven för miljömärkning. Andelen ekologiska livsmedel har uppgått till 14 %. Agenda 21-arbetet har bedrivits inom bl.a. områdena närmiljö, fastighetsnära källsortering och resor och transporter.

Bryta segregation och fördjupa demokratin

Stadsdelsförvaltningen hade i genomsnitt 372 vuxna bidragstagare vilket är en minskning med 12 %. Jämfört med 1999 uppgår antalet personer med ekonomiskt bistånd till 55 %. Under 2006 har 62 medborgarförslag lämnats, de flesta har rört stadsmiljöfrågor. Norrmalms konsumentvägledning har behandlat ca 2 100 ärenden och även arbetat med konsumentvägledning riktad mot unga.

Ta ansvar för ekonomin

Stadsdelsnämnden redovisar ett överskott om 0,9 mnkr före resultatöverföringar och ett underskott om 1,6 mnkr efter resultatöverföringar. För anslag 1 redovisas ett överskott med 8,4 mnkr och för anslag 2 ett underskott med 7,5 mnkr. I tertialrapport 2 beslutades om effektiviseringsåtgärder bl.a. begränsning av nyanställningar och stor restriktivitet vad gällde inköp m.m. Investeringsplanen om 16,0 mnkr för parkinvesteringar visar överskott med 0,3 mnkr. År 2005 redovisade nämnden ett överskott om 13,5 mnkr före och 5,0 mnkr efter resultatöverföringar.

MÅL FÖR VERKSAMHETERNA

UPPFYLLELSE AV NÄMNDENS MÅL

Nämndens mål för de olika verksamhetsområdena har i huvudsak uppfyllts. Målen vad gäller barn och ungdom har i huvudsak uppfyllts. För stadsdelens äldreomsorg bedöms målen delvis vara uppfyllda och arbete pågår för att öka måluppfyllelsen. För vuxna under 65 år bedöms målen i huvudsak vara uppfyllda. Även målen vad gäller medarbetarna har uppfyllts under året.

Åtagandena angående ”Synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer” och ”Jämställdheten beaktas i samhällsplaneringen samt vid fördelning av resurser till fritid, kultur och idrott” bedöms vara uppfyllda liksom åtagandet att utveckla konsumentvägledningen.

Målen för stadsmiljöområdet är i huvudsak uppfyllda. De flesta enheterna har redovisat sitt miljöarbete i en miljöenkät och besvarat frågor om sitt uppfyllande av miljömålen i det lokala miljöprogrammet.

STADENS INTEGRERADE SYSTEM FÖR LEDNING OCH UPPFÖLJNING, ILS

Arbetet med att utveckla det integrerade systemet för ledning och uppföljning, ILS, har fortsatt även under år 2006. Huvudsyftet med ILS är att skapa tydlighet och försäkra sig om att de politiska målen och besluten genomsyrar alla led i stadens organisation. Antalet mål har ökat något i verksamhetsplan för 2006 jämfört med tidigare år men målen har utvecklats och i de flesta fall är de mer konkreta, mätbara och därmed möjliga att följa upp.

Enheterna har upprättat åtaganden i samband med sina verksamhetsplaner och dessa har följts upp i samband med tertialrapport 2 och i verksamhetsberättelsen. Uppföljningen görs i respektive enhets verksamhetsberättelse och en dialog sker mellan avdelningsledning och enheten.

Den ekonomiska uppföljningen för respektive enhet görs varje månad. Respektive enhet har möjlighet att ta fram ekonomi- och personalrapporter via verktyget ePortfolio. Under året har ett projekt bedrivits inom vård- och omsorgsavdelningens utförarenheter vars syfte är att utveckla styrning och ledning av verksamheterna genom att ta fram ändamålsenliga rapporter, analyser och prognoser. Olika brukarundersökningar är viktiga för bedömningen av måluppfyllelsen liksom utomstående granskningar av verksamheten. En övergripande brukarundersökning avseende äldreomsorg har genomförts under 2006.

Under 2006 har Norrmalms stadsdelsförvaltning arbetat med att ta fram en kommunikationspolicy. Förslaget till kommunikationspolicy bygger på Stockholms stads övergripande kommunikationspolicy och på Norrmalms grundläggande värderingar och ska gälla stadsdelsförvaltningens alla verksamheter. Kommunikationen ska bidra till att verksamhetens mål uppnås och skapa en tydlig och positiv bild av stadsdelsförvaltningen och dess verksamheter.

NÄMNDENS ARBETE UNDER ÅRET

Stadsdelsnämndens sammansättning under 2006

Jan Valeskog (s), *ordförande*

Inge-Britt Lundin (fp), *vice ordförande*

Öriga ledamöter

Roland Karlsson (s)

Nic Nilsson (s)

Carolina Gómez Lagerlöf (s)

Carina Fredén (s)

Hans Enroth (v)

Ulla Dahl (mp)

Sebastian Cederschiöld (m)

Ewa Schenström (m)

Anders Blom (m)

Gunilla Reuterskiöld (fp)

Anders Broberg (kd)

Ersättare:

Claudio Skubla (s)

Edith Humble (s)

Benny Niclasson (s)

Håkan Olander (s)

Ursula Berge (s) t.o.m. febr.

Barbro Gåije (s) fr.o.m. april

Yildiz Kafkas (mp)

Berit Vikner (v)

Gunilla Nordin (m)

Ulf Linder (m)

Fredrik Liljeqvist (m)

Valeria Nagy-Seidel (fp)

Björn Dalemo (fp)

Anna Bjursell (kd)

Stadsdelsnämnden har under 2006 haft sammanlagt elva sammanträden. Årets två första sammanträden ägde rum i Rödabergsskolan och de övriga i Brygghuset. Information om nämndens sammanträden har utannonserats i lokalpressen och på stadsdelsnämndens webbplats. Dagordning och protokoll från stadsdelsnämndens sammanträden har varit tillgängliga på webbplats. Allmänheten har via webbplatsen även kunnat ta del av beslutsunderlaget i de ärenden som behandlats av stadsdelsnämnden.

Samtliga sammanträden har varit öppna för allmänheten, vilket bl.a. inneburit att allmänheten haft möjlighet att ställa frågor till stadsdelsnämnden eller framföra förslag och synpunkter. Från allmänhetens sida har i genomsnitt ett tiotal personer deltagit. Några sammanträden har dock lockat betydligt fler deltagare. Sekretessärenden har behandlats under den slutna delen av respektive sammanträde, där allmänheten inte haft rätt att närvara.

Flertalet sammanträden har inletts med ett specifikt tema, vanligen med medverkan av någon företrädare från annan förvaltning eller myndighet. De teman som tagits upp har oftast rört något ärende där stadsdelsnämnden varit remissinstans. Följande teman har behandlats:

- Citybanan
- City i Samverkan
- Effekter av införandet av 30-zoner
- VM i Samarbete
- Upprustningen av Vasaparken
- Norra Länken
- Nationalstadsparken
- Norra Stationsområdet
- Stockholms stads budget för år 2007

Stadsdelsnämnden har under 2006 fattat beslut i sammanlagt närmare 300 ärenden. Utöver beslut om verksamhetsberättelse, tertialrapporter och verksamhetsuppföljningar har beslut fattats om bl.a. utbyggnad av förskoleverksamheten, inrättande av ett gruppboende för äldre utvecklingsstörda samt omstrukturering av servicehuslägenheter inom Väderkvarnens vård- och omsorgsboende. Beslut har också fattats om verksamhetsanpassning av Adolf Fredriks Musikklasser och evakuering av verksamheten till f.d. Försvärshögskolans lokaler.

Av de ärenden stadsdelsnämnden behandlat har drygt sextio varit remisser, i första hand från kommunstyrelsen och socialtjänstförvaltningen. I det senare fallet har det varit fråga om alkohol-

serveringstillstånd.

Under 2006 har sammanlagt 62 medborgarförslag inkommit, vilket är en ökning med drygt 10 % jämfört med året innan. Flertalet förslag har rört stadsmiljöfrågor eller frågor som inte direkt ligger inom stadsdelsnämndens ansvarsområde. Flera förslagsställare har utnyttjat möjligheten att i samband med nämndens sammanträde närmare utveckla sitt förslag. Sammanlagt 25 medborgarförslag har överlämnats till förvaltningen för beredning och 18 för besvarande. Övriga har skickats vidare till berörd förvaltning.

Utöver ovan nämnda ärenden har enskilda ledamöter eller ersättare i nämnden inkommit med närmare 30 skrivelser som, efter förvaltningens beredning, behandlats av nämnden.

Stadsdelsnämnden har bland sina ledamöter och ersättare utsett en social delegation, en bygglovs- och markupplåtelsedelegation, samt en budgetberedning och en demokratiberedning.

Sociala delegationens uppdrag är att fatta beslut i enskilda ärenden, d.v.s. ärenden som innebär myndighetsutövning gentemot enskilda. Delegationen har under året haft sammanlagt 19 sammanträden och fattat beslut i ca 130 ärenden, varav närmare 50 rört medgivande eller förnyat medgivande för att ta emot barn för adoption.

Bygglovs- och markupplåtelsedelegationens uppdrag har varit att fatta beslut om enklare bygglov och markupplåtelse vad gäller t.ex. kiosker, gatukök, återvinningsstationer, reklamskyltar och stationer för låncyklar. Delegationen har även svarat för yttranden till polismyndigheten i markupplåtelseärenden. Under år 2006 har bygglovs- och markupplåtelsedelegationen haft 20 sammanträden och fattat beslut i sammanlagt ca 110 ärenden.

Budgetberedningen är ett forum för information och diskussion mellan nämnden och förvaltningsledningen. Under år 2006 har budgetberedningen haft nio sammanträden där bl.a. information om stadsdelsnämndens ekonomiska läge lämnats både månatligen och i samband med tertialrapporter. Diskussioner har även förts om verksamhetsförändringar och olika former av budgethållningsåtgärder. De upphandlingsärenden som varit aktuella under året har tagits upp för information och diskussion.

Demokratiberedningen har under 2006 haft ett sammanträde då man från förvaltningens sida informerade om den demokratiportal som Älvsjö stadsdelsförvaltning har börjat använda. Även andra frågor om medborgarinflytande diskuterades.

DEMOKRATI, INTEGRATION OCH JÄMSTÄLLDHET

UPPFYLLELSE AV MÅLEN

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008	Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet 2006	Bedömning av måluppfyllelse
Synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer.	Synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Jämställdhets- och mångfaldsplanen har reviderats under året. Samtliga enheter har under året introducerat jämställdhets- och mångfaldsplanen på en arbetsplatsträff.
Resurser till kvinnor och män, flickor och pojkar, för t.ex. fritid, kultur, idrott, samhällsplanering ska fördelas rättvist.	Jämställdheten beaktas i samhällsplaneringen samt vid fördelning av resurser till fritid, kultur och idrott.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Kulturaktiviteterna har vid planeringen som mål att täcka olika intressen baserat på kön och ålder. Vid remissvar betonar nämnden alltid vikten av att tillgängligheten beaktas vid planeringen av t.ex. nya bostäder.

DEMOKRATI OCH BRUKARINFLYTANDE

Genom webbverktyget Insyn har medborgarna tillgång till nämndens föredragningslistor, ärenden med bilagor, remisshandlingar och protokoll. Det finns också möjlighet att prenumerera på utskick från Insyn. På Norrmalms webbplats finns information om och möjlighet att få kontakt med stadsdelsförvaltningen och dess olika verksamheter. Webbplatsen är anpassad för personer med funktionsnedsättning. Allmänheten får också via lokalpressen information om stadsdelsnämndens arbete, viktiga ärenden som stadsdelsnämnden har att ta ställning till samt olika aktiviteter inom ramen för stadsdelsnämndens ansvarsområde.

I stadsdelsförvaltningens reception lämnas viss medborgarservice och det finns en dator med Internet-uppkoppling tillgänglig för allmänheten. Datorer finns också på biblioteken i Väderkvarnens och Vädurens servicehus. Genom den s.k. advokatjouren ges medborgarna tillfälle till 15 minuters kostnadsfri rådgivning av advokat en kväll i månaden.

Insatser för att öka deltagardemokratins och uppmuntra högt valdeltagande

Medborgarna har möjlighet att påverka stadsdelsnämndens arbete genom att lämna medborgarförslag. Under 2006 inkom 62 förslag. De flesta förslagen rör förändringar i stadsmiljön. Flera förslagsställare har utnyttjat möjligheten att i samband med stadsdelsnämndens sammanträde mer utförligt presentera sitt förslag.

Antal inkomna medborgarförslag:

År	2002	2003	2004	2005	2006
Antal	60	47	37	52	62

Hantering av inkomna medborgarförslag 2006:

Beredning	Besvarande	Skickat vidare
25	18	19

De förslag som skickades vidare för handläggning sändes till trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret eller renhållningsförvaltningen.

Ett arbete med att utveckla webbplatsen till ett mer interaktivt forum påbörjades. Medborgarna skulle få möjlighet att svara på "månadens fråga". Tekniska hinder har dock fördröjt genomförandet.

Valdeltagande

I riksdagsvalet var valdeltagandet för Norrmalm – Östermalm, som är en valkrets, 82,2 %. Staden hade ett valdeltagande på 79,9 %. I valet 2002 var valdeltagandet på Norrmalm 81 %.

Brukarinflytande

Det finns ett väl utbyggt system av möjligheter för medborgarna att lämna synpunkter och klagomål på verksamheterna samt lämna medborgarförslag. Kartläggningar och enkätundersökningar genomförs regelbundet för att få synpunkter från brukare och anhängiga, i första hand på den verksamhet som bedrivs, men också för att få förslag till förbättringar och förändringar.

Barn och ungdom

Enheterna arbetar kontinuerligt för att hitta former för att ge brukarna en reell möjlighet till inflytande. Elevernas möjlighet till inflytande sker främst genom utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner, klass-, elev- och matråd samt olika brukarenkäter. Förskolornas arbete med barninflytande sker främst genom att pedagogerna lyssnar till och observerar barnen bl.a. genom barnintervjuer och projektarbeten. Barnen ges också inflytande genom att den pedagogiska miljön ger dem möjligheter till egna val. Föräldrainflytande i förskolan och grundskolan sker vid utvecklingssamtalen, daglig kontakt, föräldraråd/förvaltningsråd, vecko- och månadsbrev, brukarenkäter och stadens synpunkts- och klagomålshantering. Delaktigheten inom den öppna fritidsverksamheten är hög och inom familjenheten tas stor hänsyn till både individen och familjen i den mån det är möjligt.

Vård och omsorg

Inom äldreomsorgen arbetar man med att stärka brukarinflytandet på flera nivåer. På individnivå upprättas arbetsplaner tillsammans med den enskilde. Brukaren får möjlighet att utifrån biståndsbeslutet och sina egna önskningar och behov planera och utforma hur hjälpen ska utföras. Som en del av brukarinflytandet finns också en strukturerad klagomålshantering.

På enhetsnivå utövas brukarinflytandet genom olika typer av råd där de boendes/närståendes synpunkter på verksamheten tas tillvara, t.ex. förtroenderåd, anhörigråd och kostråd. Även regelbundna anhörigräffar ordnas. Brukarna har också inflytande genom regelbundna brukarundersökningar som enkäter, intervjuer och uppsökande verksamhet.

På stadsdelsnivå finns stadsdelsnämndens pensionärsråd som ska bevaka de äldres intressen i beslut som fattas i stadsdelsnämnden men också på bästa sätt fånga upp och beakta de äldres behov. Rådet arbetar med kontaktmannaskap gentemot äldreomsorgens enheter. Syftet med kontaktmannaskapet är att rådets medlemmar ska få god kännedom om de olika verksamheterna och därmed en god inblick i brukarnas situation och större möjligheter att påverka situationen för de äldre i stadsdelen. Det finns också ett handikappråd som bl.a. har engagerat sig i tillgänglighetsplanen för Norrmalm och verksamhetsplanen för enheten för omsorg om funktionshindrade.

Under året har en heltäckande brukarundersökning genomförts inom äldreomsorgen. Enkäten skickades ut till alla äldre inom stadsdelen som har insatser från kommunala såväl som privata utförare. Resultatet påvisade styrkor inom områdena personalens bemötande och förmåga att skapa trygghet, övergripande servicetjänster och personlig omvårdnad och hur trygghetslarmet sköts. Utvecklingsområden är utförandet av städning, utevistelse, aktiviteter på boendena, möjlighet till inflytande och kosten.

Parker och grönområden

Inför upprustningen av Hälsingehöjden skickade förvaltningen ut en enkät till boende och förskolor i närområdet för att fånga upp medborgarnas tankar och idéer kring parken och dess framtid. Dessa

sammanställdes och redovisades på ett samrådsmöte. Därutöver träffade förvaltningen personal från Montessoriskolan på Hälsingehöjden för att på plats gå igenom förslaget och på så sätt hämta in synpunkter från personal och barn på skolan.

INTEGRATION OCH MÅNGFALD

Förvaltningen arbetar med jämställdhet och mångfald enligt stadsdelsförvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan. Planen har reviderats under året och samtliga enheter har introducerat den på en arbetsplatsträff. Jämställdhetsgrupper finns t.ex. inom förskolan och arbetet utgår från både ett personal- och barnperspektiv. Att stärka både flickor och pojkar i deras roller ingår som en del i det dagliga värdegrundsarbetet, som också behandlar respekt för skillnader i människors olika uppfattningar och levnadsvillkor. Två skolor på Norrmalm deltar i "Jämställt vägval" som är ett EU-projekt för grundskolan och gymnasieskolan.

I enlighet med gällande lagstiftning har de pedagogiska enheterna under våren tagit fram en "Likabehandlingsplan" i samarbete med medarbetare, barn/elever och föräldrar. Denna plan omfattar det förebyggande arbetet mot all diskriminering och annan kränkande behandling och överensstämmer på många punkter med stadsdelens plan "Lika möjligheter - allas ansvar".

Regnbågsbarn är benämningen på barn till HBT-föräldrar (homo-, bi-, transsexuella föräldrar). Stockholms stad arbetar med ett projekt kring dessa barn och deras situation. Projektet ska utmynna i att deltagande enheter ska utforma en handlingsplan för hur regnbågsbarn tas emot i verksamheten. Kejsarkronans förskoleenhet ingår i pilotprojektet.

BARNKONVENTIONEN

Inom skolor och förskolor är intentionerna i FN:s barnkonvention helt i linje med verksamheternas övriga styrdokument och utgör därmed ytterligare en bas för enheternas arbete. Detta innebär att enheterna bevakar barnens rättigheter till god utbildning, trygg uppväxt och lika värde. Genom arbetet med värdegrunden arbetar t.ex. enheterna med barns rättigheter och respekten för varje individ. Enheterna eftersträvar också att se verksamheten från barnens perspektiv genom att lyssna till deras behov och önskningar och i den mån det är möjligt genomföra dem.

TA ANSVAR FÖR EKONOMIN

EKONOMISKT UTFALL FÖR NÄMNDEN

Mnkr netto	Budget 2006	Bokslut 2006	Differens	Resultat- överföring från 2005	Resultat- överföring till 2007	Differens efter resultat- överföring	Bokslut 2005
Nämnd- och förvaltnings- administration	37,3	35,7	1,6	-	-	1,6	36,9
Social omsorg, barn och ungdom	30,4	39,9	-9,5	-	-	-9,5	30,5
Social omsorg, vuxna	51,5	51,6	-0,1	-	-	-0,1	45,2
Flyktingmottagande	1,0	0,5	0,5	-	-	0,5	0,0
Stadsmiljö	37,6	35,5	2,1	-	-	2,1	33,1
avskrivningar	1,2	1,1	0,1			0,1	-
internräntor	1,7	1,6	0,1			0,1	-
Förskola	151,1	143,8	7,3	2,8	3,3	6,8	131,6
Skolbarnsomsorg	30,4	24,8	5,6	-	-	5,6	27,9
Skola	288,3	287,1	1,2	5,4	8,1	-1,5	281,4
Särskola	5,2	6,9	-1,7	-	-	-1,7	4,0
Äldreomsorg	392,7	386,2	6,5	5,3	4,5	7,3	387,2
Stöd och service, barn och ungdom med funktionsned- sättning	14,9	12,1	2,8	-	-	2,8	15,3
Stöd och service till vuxna med funktionsnedsättning	69,8	80,3	-10,5	-	-	-10,5	74,4
Kultur- och fritidsverksamhet	8,8	6,4	2,4	0,2	0,3	2,3	4,8
Summa anslag 1	1 121,9	1 113,5	8,4	13,8	16,2	6,0	1 072,3
Arbetsmarknadsåtgärder	3,8	4,9	-1,1	-	-	-1,1	4,4
Ekonomiskt bistånd	28,9	35,3	-6,4	-	-	-6,4	41,6
Summa anslag 2	32,7	40,2	-7,5	-	-	-7,5	46,0
Totalt Norrmalm	1 154,6	1 153,7	0,9	13,8	16,2	-1,6	1 118,3

Stadsdelsnämnden redovisar ett överskott om 0,9 mnkr före resultatöverföringar och ett underskott om 1,6 mnkr efter resultatöverföringar. För anslag 1 redovisas ett överskott med 8,4 mnkr och för anslag 2 redovisas ett underskott med 7,5 mnkr jämfört med budget.

De pedagogiska verksamheterna förskola, skolbarnsomsorg och grundskola visar ett sammanlagt överskott om 14,1 mnkr före resultatöverföringar och 10,9 mnkr efter resultatöverföringar. Överskottet bidrar till att täcka underskott inom särskola med 1,7 mnkr och social omsorg om barn och ungdomar med 9,5 mnkr.

Äldreomsorg redovisar ett överskott om 6,5 mnkr före resultatöverföringar och 7,3 mnkr efter resultatöverföringar. Huvuddelen av utförarenheterna redovisar överskott. För stöd och service till vuxna med funktionsnedsättning redovisas ett underskott om 10,5 mnkr.

Anslaget för ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett underskott på 7,5 mnkr.

Stadsmiljöverksamheten redovisar ett överskott med 2,3 mnkr. Överskottet beror främst på ökade intäkter för bygglov och markupplåtelse.

BUDGETUTFALL JÄMFÖRT MED PROGNOTISERAT UTFALL I TERTIALRAPPORTER

I nedanstående tabeller redovisas dels prognostiserade nettokostnader innan resultatöverföringar i tertialrapporter dels slutligt budgetutfall jämfört med det prognostiserade utfallet.

Nettokostnader mnkr	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut 2006
Anslag 1	1 104,3	1 121,5	1 113,5
Anslag 2	37,5	38,5	40,2
Totalt	1 141,8	1 159,7	1 153,7
Investeringsplan, netto	11,7*	16,0	15,7

* Stadsdelsnämnden erhöll budgetjustering med 4,3 mnkr i tertialrapport 1.

Nettoavvikelse mnkr	Tertialrapport 1	Tertialrapport 2	Bokslut 2006
Anslag 1	-2,3	-1,4	8,4
Anslag 2	-5,5	-5,5	-7,5
Totalt	-7,8	-6,9	0,9
Investeringsplan, netto	0,0	0,0	0,3

Utfallet för anslag 1 innebär ett överskott om 8,4 mnkr jämfört med budget och är en förbättring jämfört med tertialrapporterna med ca 10 mnkr, motsvarande ca 1 % av omslutningen. I samband med tertialrapport 2 beslutades om åtgärder som skulle bidra till att vid årets slut ha en budget i balans bl.a. begränsning av nyanställningar och stor restriktivitet vad gäller inköp m.m. Detta har bidragit till det förbättrade resultatet.

Underskottet om 7,5 mnkr för anslag 2 är 2,0 mnkr sämre än de i tertialrapporterna lämnade prognoserna. Prognoserna gjordes med förhoppningen att utvecklingen på arbetsmarknaden tillsammans med effektiviseringsåtgärder skulle medföra ytterligare minskade kostnader. Under hösten blev det tydligt att så inte var fallet och i månadsprognoserna lämnade förvaltningen prognoser för anslag 2 i nivå med utfallet.

Utfallet för investeringsplanen ligger i nivå med budget och med lämnade prognoser. Avvikelsen om 0,3 mnkr förklaras av att beställda arbeten inte hunnit utföras av entreprenören varför stadsdelsnämnden begär ombudgetering av 0,3 mnkr för investeringar.

OMSLUTNINGSFÖRÄNDRINGAR

Under året har 125,1 mnkr budgeterats i omslutningsförändringar, d.v.s. ökade intäkter och kostnader avseende försäljning av olika verksamheter. De största omslutningsförändringarna finns inom äldreomsorg, grundskola och stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

KOSTNADS- OCH INTÄKTSUTVECKLING

Mnkr	Bokslut 2004	Bokslut 2005	Bokslut 2006	Ökning/ minskning 05-06
Kostnader				
Personalkostnader	689,1	700,5	723,4	22,9
Hyror, lokalkostnader	168,5	159,3	158,8	-0,5
Ekonomiskt bistånd	30,8	34,1	29,4	4,7
Entreprenader	332,4	339,9	353,2	13,3
Inhyrd personal	2,0	1,9	3,2	1,3
Övriga kostnader	82,7	83,6	99,8	16,2
Totalt	1 305,5	1 319,3	1 367,8	48,5
Intäkter				
Taxor och avgifter	27,8	29,0	31,3	2,3
Hysesintäkter	27,7	28,9	30,0	1,1
Bygglov och markupplåtelser	10,5	13,1	14,2	1,1
Bidrag och ersättningar	22,4	32,1	41,4	9,3
Försäljningar	81,0	76,6	74,6	-2,0
Övriga intäkter	24,6	21,3	22,6	1,3
Totalt	194,0	201,0	214,1	13,1
Netto	1 111,5	1 118,3	1 153,7	37,7

Jämfört med 2005 har kostnaderna ökat med 48,5 mnkr, ca 3,7 %. Personalkostnaderna har ökat med 22,9 mnkr motsvarande 3,3 %. Inom förskolan har personalkostnaderna ökat med ca 9 % och inom äldreomsorgen har de ökat med drygt 2 %. Utfallet av årets löneöversyn uppgick inom skolområdet till 2,3 % medan det inom förskolan var något högre ca 2,8 %. Inom äldreomsorgen och stöd och service för personer med funktionsnedsättning uppgick utfallet till ca 3,0 %

Kostnader för hyror och lokaler minskade något. Kostnaderna för skollokaler minskade med ca 5 mnkr medan kostnaderna för förskolelokaler ökade med ca 2 mnkr. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har minskat med 4,7 mnkr motsvarande ca 14 %. De ökade kostnaderna för entreprenader förklaras främst av ökade kostnader inom individ- och familjeomsorg för placeringar avseende barn och unga samt missbrukare. Entreprenadkostnaderna för stadsmiljöverksamheten ökade med 4 mnkr medan inom äldreomsorgen har kostnaderna för köp av tjänster minskat med 6 mnkr.

Intäkterna har ökat med 13,1 mnkr motsvarande 6,5 %. Utvecklingen av taxor och avgifter följer vanligtvis den allmänna löneutvecklingen eftersom avgifterna oftast sätts i relation till inkomsten. Intäkterna från bygglov och markupplåtelser har ökat med 1,1 mnkr. Ökningen av bidrag och ersättningar med 9,5 mnkr beror främst på bidrag för olika arbetsmarknadsåtgärder och ersättning från Kompetensfonden. Dessutom har nämnden erhållit olika statsbidrag t.ex. Miltonmedel inom individ- och familjeomsorgen och Kompetensstegen inom äldreomsorgen.

BALANSRÄKNING

I nedanstående tabell redovisas stadsdelsnämndens balansräkning i boksluten för åren 2004-2006.

Mnkr	2004	2005	2006
Anläggningstillgångar	-	-	46,7
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar	9,2	10,5	12,7
Diverse kortfristiga fordringar	2,7	0,4	0,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	41,1	40,8	32,7
Likvida medel och placeringar	0,7	0,7	0,7
Summa omsättningstillgångar	53,7	52,4	46,9
Summa tillgångar	53,7	52,4	93,6
Skulder och eget kapital			
Eget kapital	6,5	32,6	13,4
Kortfristiga skulder till kunder	-0,4	-0,7	-0,4
Leverantörsskulder	-33,6	-70,7	-76,7
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-26,2	-13,6	-29,9
Summa skulder och eget kapital	-53,7	-52,4	-93,6

Balansomslutningen har ökat med 41,2 mnkr. Den största förändringen är att stadsdelsnämnden fr.o.m. 2006 redovisar anläggningstillgångar som avser investeringar i parker. Stadsdelsnämnden fick ta över en ingående balans om 32,1 mnkr från trafiknämnden. Kundfordringarna har ökat med 2,2 mnkr medan förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har minskat med 8,1 mnkr.

Jämfört med bokslut 2005 har leverantörsskulden ökat med 6,0 mnkr och upplupna kostnader har ökat med 16,3 mnkr. Ökningen av leverantörsskulden förklaras främst av att redovisningsprinciperna för interna skulder i staden förändrats jämfört med förra året och avser interna vård- och omsorgskostnader. Ökningen av upplupna kostnader förklaras främst av att upplupna kostnader för äldreomsorg är ca 8 mnkr högre än förra året och att en fil med skannade fakturor om 6,5 mnkr för Norrmalms del inte lästs in i tid av Bankgirocentralen. Förändringen av det egna kapitalet påverkas av övriga tillgångars och skulders förändring. Av årets resultat har en avsättning till resultatfonden gjorts med 2,4 mnkr.

LOKALER

Det ökade behovet av förskoleplatser och uppdraget att klara barnomsorgsgarantin har lett till att Norrmalm har öppnat flera nya förskoleavdelningar under året. Nya förskolor har öppnat på Hagagatan och Vanadisvägen, en ny avdelning har öppnat på förskolan Rådsmansgatan 86 och Kastanjebackens tillfälliga paviljonger har öppnat en ny avdelning. Sammanlagt har förskoleverksamheten utökats med 90 nya platser 2006. Dessutom har en ny förskola med 46 platser färdigställd på Tempeltrappan (inom Vasens äldreboende). Förskolan öppnade i januari 2007. Under 2006 lämnade som planerat förskolan på Birkagatan 15 sina lokaler och flyttande in i lokalerna på Vanadisvägen.

Verksamhetsanpassningen och den omfattande saneringen av Adolf Fredriks skollokaler påbörjades som planerat i juni 2006. Arbetet beräknas att pågå till augusti 2007. Under ombyggnadstiden undervisas eleverna i Försvarshögskolans f.d. lokaler på Östermalm.

Ett nytt stödboende med 7 lägenheter för den socialpsykiatriska verksamheten öppnade under hösten i kvarteret Väderkvarnen. Inom Vasen har 18 servicehuslägenheter omstrukturerats till heldygnsomsorgsplatser.

STIMULANSBIDRAG OCH OMBUDGETERINGAR

För stödboendet inom Väderkvarnen äldreboende har nämnden erhållit 2,6 mnkr i stimulansbidrag. För ombyggnaden inom Väderkvarnens vård- och omsorgsboende har nämnden erhållit 2,5 mnkr. Nämnden har erhållit 1,2 mnkr för två gruppboendestäder vid Norra Bantorget och 0,6 mnkr för ett gruppboende för äldre utvecklingsstörda i Riddarsporrens vård- och omsorgsboende. En av gruppboendestäderna vid Norra Bantorget har blivit försenad varför 0,6 mnkr begärs ombudgeterade.

Under 2006 har Norrmalms stadsdelsnämnd erhållit sammanlagt 3,2 mnkr i stimulansbidrag för utbyggnad av förskolor. Vid förskolan på Vanadisvägen 15 kvarstår åtgärder som medför kostnader under 2006. Stadsdelsnämnden begär därför ombudgetering av 0,2 mnkr.

RESULTATENHETER

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade i verksamhetsplan för 2006 att inrätta 20 resultatenheter, varav 1 intraprenad, Väderkvarnens äldreboende. I tabellen redovisas överfört resultat från 2005, årets beräknade resultat och beräknad överföring till 2007. I bilaga 5 (blanketter till stadsledningskontoret) redovisas uppgifterna för var och en av resultatenheterna.

Mnkr	Resultat- överföring från 2005	Resultat 2006	Resultat- överföring till 2007
Förskolor	2,8	0,5	3,3
Skolor	5,4	2,1	8,1
Äldreomsorg	5,4	2,7	4,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-	0,0	0,0
Fritidsverksamhet	0,2	0,6	0,3
Summa	13,8	5,9	16,2

Några av nämndens resultatenheter har överförda underskott med sig som enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning, ska täckas under 2006. Inom barn- och ungdomsavdelningen upplöstes fem resultatenheter vid årsskiftet 2005/2006. Sammanlagt hade de ett underskott om 0,7 mnkr som täcks av nämnden i bokslutet.

Väderkvarnens äldreboende upphörde att vara intraprenad i november 2006 och enheten upphörde då att vara resultatenhet.

Två resultatenheter hade överförda underskott från 2005 som enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning skulle täckas under 2006. Sabbatsbergs förskolor har täckt sitt överförda underskott om 333 tkr och dessutom lyckats skapa ett överskott om 159 tkr att ta med sig till år 2007. Birkastans hemtjänst har delvis lyckats hämta in sitt underskott men det kvarstående underskottet uppgår till 143 tkr. Birkastans hemtjänstenhet måste därför upplösas som resultatenhet år 2007 enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning. Samråd har skett med stadsledningskontoret.

UPPFÖLJNING AV INTERKONTROLLPLANEN

En uppföljning av internkontrollplanen för 2006 lämnas i bilaga 4.

MEDARBETARNA

UPPFYLLELSE AV MÅLEN

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008	Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet 2006	Bedömning av måluppfyllelse
Stärka staden som en attraktiv arbetsgivare genom bl.a. ökade möjligheter till utveckling, karriär och inflytande.	Öka delaktigheten och engagemanget hos medarbetarna.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Ett stort antal medarbetare har deltagit i Kompetensfondens olika projekt och utbildningar. Kompetensen hos medarbetarna bedöms ha både breddats och fördjupats. Många chefer har också höjt sin kompetens genom deltagande i olika ledarutbildningar.
Öka sysselsättningsgraden bland stadens anställda för dem som så önskar.	Öka sysselsättningsgraden bland stadens anställda för dem som så önskar.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: De fåtal deltidsanställda som önskar öka arbetstiden finns främst inom äldreomsorgen. Enheterna har till största delen kunnat tillmötesgå medarbetarnas önskemål om utökad sysselsättningsgrad.
Utjämna osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor och höja lönerna för de personalgrupper som har sämst betalt.	Inga osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska finnas.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Lönekartläggningen för 2006 visar att det inte föreligger några osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor i lika arbeten.
Minska sjukfrånvaron	Hälsofrämjande arbete för att höja kvaliteten i verksamheten och minska sjukfrånvaron.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Sjukfrånvaron har minskat under året. Korttidssjukfrånvaron motverkas genom ökade satsningar på friskvård bl.a. genom förlängning av avtalet med Simhallskortet. Långtidssjukskrivning motverkas genom ett fördjupat samarbete med försäkringskassan, företagshälsovården och förlängning av avtalet med Falck Healthcare avseende förvaltningens personalstöd.
Fler kvinnor och män anställda i staden ska kunna förena förvärvsarbete och familjeliv.	Fler kvinnor och män anställda i staden ska kunna förena förvärvsarbete och familjeliv.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Ett flertal enheter har anslutits till LISA tid för att medarbetare själva, inom ramen för verksamhetens behov, ska kunna påverka den egna arbetstidens förläggning. Förvaltningen har tillhandahållit tekniska redskap som underlättar att flexibel arbetstid kan utnyttjas.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Insatser för att för att öka medarbetarnas kompetens

Tolv av förvaltningens enheter har under verksamhetsåret arbetat med den internationella kvalitetsstandarden Investors in People (IIP) vars syfte är att förbättra organisationens resultat genom att utveckla medarbetarna. Sju enheter inom vård- och omsorg för vuxna och äldre samt fem enheter inom barn- och ungdomsverksamheten har genomfört en så kallad gapanalys vilken lyfter fram var organisationen befinner sig i jämförelse med IIP:s standard. Enheternas medarbetare har då fått möjlighet att lämna sin syn på organisationen, ledningen och sina egna arbetsvillkor. Under 2006 certifierades enheten för omsorg om funktionshindrade, biståndshandläggarna, enligt IIP:s standard.

Under 2007 har ledningsgrupperna inom enheterna inom barn- och ungdomsavdelningen genomgått en sexdagars utbildning för att skapa mer effektiva ledningsteam. Parallellt med denna utbildning har gruppledarna på enheterna fått en gruppledarutbildning med fokus på gruppledarens uppdrag, organisations- och ledarskapsteori och förändringsarbete.

Nedan redovisas några av de kompetensutvecklingsinsatser som genomförts under 2006. I bilaga 3 finns ytterligare projekt och utbildningar som finansierats helt eller delvis av Kompetensfonden.

Insatser för att långsiktigt säkerställa kompetensförsörjning i äldreomsorgen

Norrmalms stadsdelsnämnd har en egen basutbildning för omvårdnadspersonal. Utbildningen vänder sig i första hand till vårdbiträden som helt saknar vårdutbildning och förmedlar baskunskaper om bl.a. kontaktmannaskap, individuell planering, sjukvårdslära och praktisk omvårdnad. Sabbatsbergsbyn är den enhet inom äldreomsorgen som har flest utbildade inom vård- och omsorgspersonalen. För Sabbatsbergsbyn har därför en utbildningsplan tagits fram. Under höstterminen hölls 14 utbildnings-eftermiddagar i demens, nutrition, inkontinens och läkemedel.

Vikarier som arbetar ofta på kvällar och helger behöver också utbildning för att säkerställa en jämn kvalitet dygnet runt, årets alla dagar. Under våren 2006 hölls en internutbildning om fyra halvdagar för 21 av dessa personer. Vidare har många deltagit i vårdbiträdes- och undersköterskeutbildning, kortare kurser och/eller föreläsningar som anordnats av Kompetensfonden.

För att vidareutveckla beställarenheten har biståndshandläggarna deltagit i juridikkurser anordnade av Kompetensfonden samt haft extern handledning två gånger i månaden som syftar till ökad likställdhet i bedömningarna. Under året påbörjades handledning för omvårdnadspersonalen inom hemtjänsten och vissa demensenheter. Ärendehandledningen som har varit obligatorisk en gång per månad, har letts av en extern handledare specialiserad i arbetsmetoder, bemötande och samarbetsformer.

Under hösten inbjöds omsorgspersonal från samtliga äldreomsorgsenheter till en pjäs om bemötande i äldreomsorgen. Pjäsen spelades av vårdpersonal som startat teatergruppen "Teater Spotlight". Efter pjäsen fanns utrymme för diskussioner och reflektioner. Föreställningen gavs vid fem tillfällen med ca 30 deltagare per gång.

För att utveckla stödet till närstående och ge ökad kunskap om och förståelse för anhörigas situation har stadsdelsförvaltningen, under året utbildat sex medarbetare till anhörigombud. För att öka tryggheten för anhörigvårdare som nyttjar avlösning i hemmet genomfördes under våren en utbildning för medarbetare som arbetar som avlösare i hemtjänsten. Inom Norrmalm har tre personer utbildats till kvalificerade avlösare.

ÖKA SYSSELSÄTTNINGSGRADEN

En kartläggning i samband med tertialrapport 1 visade att endast 20 av de 313 personer som hade en anställning på deltid angav att de önskade en högre sysselsättningsgrad. Bland de deltidsanställda återfinns flera medarbetare som fått sänkt sysselsättningsgrad i samband med att de fått sjukersättning på deltid. När behov av utökning inom olika verksamheter blev aktuellt, tillfrågades i första hand de som hade en deltidsanställning om utökning när detta var möjligt.

LÖNEKARTLÄGGNING

Inför löneöversynen 2006 gjorde arbetsgivaren en uppdatering av 2005 års lönestatistik. Målsättningen är att i förvaltningens partssammansatta grupp se om det finns osakliga löneskillnader mellan könen enligt 2005 års lönestatistik och i förekommande fall analysera orsakerna. Av förvaltningens anställda är 80 % kvinnor.

Årets arbete med lönekartläggningen började i den partssammansatta gruppen med en gemensam genomgång av befattnings- och arbetsvärderingssystemet BAS. Kartläggningen omfattade 1 848 månadsanställda vilket utgör 93 % av de månadsanställda, och av de lönekartlagda befattningarna tillhör 97 % yrkesgrupper som värderats enligt BAS. Av de totalt 46 lönekartlagda befattningarna är 39 befattningar kvinnodominerande, 5 mansdominerade och för 2 tjänster är inget av könen över-representerade.

I 2006 års lönekartläggning har det inte framkommit att osakliga löneskillnader föreligger mellan män och kvinnor i likvärdiga arbeten.

MINSKA SJUKFRÅNVARON

Sjukfrånvaron var 9,1 % under 2006 vilket är en minskning med 0,7 procentenheter jämfört med 2005. Korttidsfrånvaron har fortsatt att minska och tyngdpunkten i arbetet med att minska sjukfrånvaron är framför allt att tillsammans med enhetscheferna och även försäkringskassan kartlägga de långtids-sjukas situation för att komma fram till varaktiga lösningar för dessa. Det utvidgade rehabiliterings-projektet för långtidssjukskrivna som drivs av företagshälsovården har lett till att några medarbetare återgått i tjänst på deltid medan andra fått sjukersättning tills vidare.

Det finns i dag en högre medvetenhet i organisationen dels om sjukfrånvaron och dess kostnader, dels om betydelsen av förebyggande insatser för förbättrad hälsa. Det finns också en större medvetenhet om att tidigt ta tag i korttidsfrånvaron, då denna många gånger kan leda till långtidssjukfrånvaro.

Under året erlades en särskild sjukförsäkringsavgift om 15 % för anställda som är sjukskrivna på heltid. Avgiften för Norrmalms stadsdelsförvaltning har under 2006 uppgått till 1,3 mnkr.

ÖVERTALIGA

Under 2006 har 21 medarbetare förhandlats enligt omställningsavtalet. Av dessa har 13 personer blivit preciserat övertaliga och 8 har konstaterats övertaliga i enlighet med omställningsavtalets § 10. De flesta som blivit övertaliga under året har tidigare varit övertaliga enligt trygghetsavtalet. Flertalet har valt frivilliglösningen som innebär att den övertalige säger upp sig från sin anställning i staden för att i utbyte erhålla en tolv månaders omställningsperiod med bibehållen lön och stöd att söka nytt arbete.

BARN OCH UNGDOM

UPPFYLLELSE AV MÅLEN

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008	Stadsdelsnämndens mål 2006	Bedömning av måluppfyllelse
Minska barngruppernas storlek med i genomsnitt två barn per grupp under mandatperioden.	Minska barngruppernas storlek inom förskolan.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrunder: Inskrivningsstatistik, ekonomiuppföljningar, tertialrapporter och verksamhetsberättelse.
Andelen elever som lämnar grundskolan och har uppnått kunskapsmålen ska öka.	Andelen elever som lämnar grundskolan och har uppnått godkänt i samtliga ämnen ska öka.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrunder: Utvecklingssamtal, individuella utvecklingsplaner, handlingsplaner, åtgärdsprogram, läsutvecklingsscheman (LUS), Stockholmsprov, nationella prov, betygsstatistik, inspektionsrapporter.
Alla elever i skolår F-6 ska erbjudas en stimulerande och trygg skolbarnsomsorg.	Erbjuda eleverna i åldern 10-12 år plats i Norrmalms fritidsklubbar. Öka det pedagogiska samarbetet mellan skolbarnsomsorg och grundskola.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrunder: Mäta antalet barn som önskar fritidsklubb mot antalet som erbjudits plats. Målet har uppfyllts. Bedömningsgrunder: Bukarundersökningar, egenutvärderingar, verksamhets- och lokalintegrering.
Öka integreringen mellan särskolan och övrig skolverksamhet.	Öka integreringen särskola och övrig skolverksamhet.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrunder: Bukarundersökningar, egenutvärdering, verksamhets- och lokalintegrering.
Varje stadsdel ska erbjuda ungdomarna minst en icke-kommersiell träffpunkt och alla barn ska erbjudas någon form av verksamhet i närområdet.	Erbjuda Norrmalms ungdomar ytterligare en träffpunkt.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrunder: jämförelse med antalet träffpunkter 2005 och 2006.
Unga människors inflytande över den egna vardagen ska förbättras genom konkreta insatser i stadsdelarna.	Förbättra barns och ungdomars inflytande över sin egen vardag.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrunder: Utvecklingssamtal, individuella utvecklingsplaner, klass- och elevråd, matråd, portfolio, brukarenkäter, föräldraråd, uppföljning av synpunkter och klagomål.
Alla barn och ungdomar i stadsdelsnämndsområdet ska ges möjlighet att uppleva och själv utöva olika former av kultur.	Ge Norrmalms barn och ungdomar möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrunder: Redovisning av vilka aktiviteter som erbjöds 2006.

Barn och vuxna med funktionshinder garanteras en bra omsorg och service baserad på behovet, oavsett var i staden de bor.	Erbjuda insatser för barn och ungdomar med funktionshinder utifrån den enskildes behov.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrunder: Individuella utvecklingsplaner, brukarundersökningar, egenutvärderingar.
Totalkonsumtionen av alkohol och narkotika ska jämfört med 2004 minska med 20 % för elever i skolår 9.	Minska ungdomars konsumtion av alkohol och narkotika.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrunder: Enheternas enkäter om trygghet och trivsel, handlingsplaner mot mobbning och kränkande behandling, handlingsplaner om drogförebyggande arbete, Stockholmsenkäten.
	Minska antalet barn och ungdomar som blir föremål för socialtjänstens insatser.	Målet har inte uppfyllts. Bedömningsgrunder: Jämförelse med antalet barn 2005 och 2006.

FÖRSKOLA

Norrmalms förskolor är organiserade i sju resultatenheter fördelade på 33 förskolor. Det finns en liten grupp för infektionskänsliga barn. Det finns också två utegrupper. En öppen förskola öppnade i Vasaparken i januari 2006.

Minska barngruppernas storlek och uppfyllelse av barnomsorgsgarantin

I september 2006 var antalet inskrivna barn i de kommunala förskolorna 1 388, vilket är en ökning med 66 barn jämfört med motsvarande mätperiod 2005.

För att möta det ökade antalet barn och samtidigt minska barngruppernas storlek har ytterligare åtta grupper startat under året. Nedanstående tabell visar minskningen av barngruppernas storlek de senaste fyra åren.

Barn/grupp i genomsnitt	2003	2004	2005	2006
Tertialrapport 1	17,3	16,7	16,1	15,3
Tertialrapport 2	16,5	15,8	15,8	15,3
Bokslut	15,9	15,7	15,0	14,8

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts. För att klara detta har förskoleverksamheten byggts ut med ca 90 platser under året.

GRUNDSKOLA, SÄRSKOLA OCH SKOLBARNSOMSORG

Inom Norrmalm finns åtta grundskolor fördelade på sju skolenheter. Förutom den ordinarie skolverksamheten finns särskilda profilklasser: musikklasser, engelskspråkiga klasser och judiska klasser. För profilklasserna gäller hela Stockholms län som upptagningsområde.

En skolenhet ansvarar för stadsdelens särskilda undervisningsgrupper och en annan skolenhet för stadsdelens förberedelseklasser, skolår F-5. Stadsdelens särskoleverksamhet, F-10, finns huvudsakligen inom en skolenhet och består av grundsärskola, träningsklasser och fritidshem.

Andel elever som lämnar grundskolan och har uppnått kunskapsmålen

Eleverna i Norrmalms skolor visar fortsatt mycket goda resultat när det gäller såväl betyg som nationella prov. De allra flesta elever når godkänt på de nationella proven. Majoriteten av eleverna når målen i skolår 9 och är behöriga att söka gymnasieskolans nationella program. Inga större avvikelser finns i måluppfyllelsen i jämförelse med föregående år.

Integrering mellan särskola och övrig skolverksamhet

Stadsdelens särskoleverksamhet, F-10, finns huvudsakligen inom Matteusskolan och består av grundsärskola, träningsklasser och fritidshem. Klasserna är integrerade i grundskolans lokaler och viss samverkan sker med grundskolans lärare i praktisk-estetiska ämnen samt i NO-ämnena. Elever i skolår 6-10 erbjuds också eftermiddags- och lovverksamhet i form av korttidstillsyn (KTT).

Alla elever i skolår F-6 ska erbjudas en stimulerande och trygg skolbarnsomsorg

Integreringen av skolbarnsomsorg och grundskola/särskola har medfört ett bättre och närmare samarbete mellan de olika yrkeskategorierna. Både den kommunala och statliga inspektörsrapporten har lyft fram lärandet inom skolbarnsomsorgen som ett utvecklingsområde. Skolorna har under en längre period arbetat för att utveckla det pedagogiska samarbetet mellan grundskola och skolbarnsomsorg och kommer under 2007 att utveckla samarbetet ytterligare.

Fritidsklubbar

Alla barn i skolår 4-6 erbjuds plats på fritidsklubb, i kommunal eller enskild regi. Antalet inskrivna barn är totalt 613, varav 358 barn i kommunala fritidsklubbar och 255 barn i enskilt drivna fritidsklubbar. Flera av fritidsklubbarna samverkar med lokala idrottsföreningar inom Handslaget och med Kulturskolan. För att stärka fritidsklubbens verksamhet har personal genomgått utbildning med fokus på rörelse och kultur.

Under 2006 gjorde förvaltningen en uppföljning av verksamheten i de enskilt drivna fritidsklubbarna i enlighet med stadens riktlinjer för fritidsklubbar, bl.a. verksamhetens innehåll, personalens kompetens, lokaler och avgifter.

KVALITETSREDOVISNING

Enligt *Förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet ska varje år upprättas en kvalitetsredovisning på kommun- och skolnivå som omfattar alla skolformer inklusive förskolan, skolbarnsomsorgen och särskolan. Syftet är att redovisningen ska fungera som hjälpmedel för att utveckla verksamheten genom att grundskolornas och förskolornas resultat och arbete med att uppfylla målen synliggörs.*

I bilaga 1 finns Norrmalms kvalitetsredovisning för 2006 där en beskrivning av årets verksamhet ges inklusive resultat och måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningens slutsatser är att stadsdelens förskolor och grundskolor har nått verksamhetsmålen inom tilldelad budgetram med något enstaka undantag.

De pedagogiska verksamheterna på Norrmalm är uppskattade och framgångsrika. Enheterna genomför årligen egna brukarundersökningar avseende trygghet och trivsel. Även årets undersökningar visar att den stora majoriteten av barn/elever och föräldrar trivs och känner sig trygga i stadsdelens förskolor och skolor.

Eleverna har mycket goda resultat i både betyg och på nationella prov. Andelen elever som är behöriga till gymnasiets nationella program har varit relativt konstant de senaste åren, 96-97 %. I Stockholm och i landet i övrigt är ca 90 % av eleverna behöriga till gymnasiets nationella program. Andelen elever som har minst godkänt i samtliga ämnen är också hög i jämförelse med Stockholm och övriga landet: 86 % på Norrmalm, 74 % i Stockholm och 76 % i Sverige. Denna siffra har också varit

konstant de senaste åren. Eleverna har också fortsatt mycket goda resultat på de nationella proven i skolår 5 och 9.

Förskolorna har under flera år systematiskt arbetat utifrån en Reggio Emiliainspirerad barnsyn med observation, pedagogisk dokumentation och projekt. Förskolornas egna utvärderingar visar att dessa arbetssätt tydliggör barnens lärandeprocesser och medför att lärandet utvecklas redan i tidig ålder. De mycket goda resultaten i brukarundersökningarna i förskolan skapar också positiva förväntningar hos föräldrar som förvaltas och vidareutvecklas av grundskolan.

Nedan redovisas några verksamhetsmått/nyckeltal. Ytterligare nyckeltal finns i bilagorna.

Antal barn/elever	2004	2005	2006
Förskola	1 264	1 325	1 391
Skola inkl. förskoleklass	4 497	4 402	4 372
Skolbarnsomsorg	1 095	1 076	1 056
Särskola	-	28	22

Antalet förskolebarn har ökat med 66 medan antalet elever minskat med 30 jämfört med 2005. Även antalet elever med skolbarnsomsorg har minskat med 20 jämfört med år 2005.

Andel förskollärare	2004	2005	2006
	62 %	56 %	55 %

Andelen förskollärare av de anställda inom förskolorna uppgick till 55 % under 2006. Jämfört med de senaste åren har andelen förskollärare minskat. Motsvarande andel för hela staden var 41 % år 2005.

ANDEL SIMKUNNIGA ELEVER

Stadsdelsnämnden har efterfrågat en redovisning av andelen simkunniga elever i skolår 5. I tabellen redovisar andelen per skola. Att en mindre andel elever i de engelska klasserna är simkunniga i jämförelse med övriga beror bl.a. på att eleverna kommer till skolan vid olika tidpunkter under läsåret och har därför inte alltid möjlighet att ta del av skolan simundervisning.

Skola	Andel simkunniga
Adolf Fredriks Musikklasser	94 %
Johannes skola	97 %
Gustav Vasa skola	98 %
Vasa Real	100 %
Rödabergsskolan – sv klassen	96 %
Rödabergsskolan – eng klassen	62 %
Lilla Adolf Fredriks skola	96 %
Matteusskolan	96 %

VERKSAMHET FÖR BARN OCH UNGDOM

Mötesplatser

Den öppna fritidsverksamheten i parklekarna i Vasaparken och Observatorielunden samt Vanadisstugan fungerar som träffpunkter för stadsdelens barn och ungdomar. Förvaltningen samarbetar med kyrkans församlingar, lokala organisationer och närliggande stadsdelar. Förvaltningen samarbetar också med Birkagården om den öppna kvällsverksamheten, liksom med Arena Accént på Hagagränd; en träffpunkt där ungdomarna kan dansa, lyssna till musik och fika. Under 2007 kommer en öppen fritidsverksamhet på kvällstid att starta vid Matteusskolan. Stadsdelens ungdomsverksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning är förlagd till Tre Liljor.

Förbättra ungdomars inflytande över sin vardag

Elevernas möjlighet till inflytande ges främst genom utvecklingssamtal, klass-, elev- och matråd samt olika brukarenkäter. Enligt skolornas egna utvärderingar fungerar klass- och elevråd tillfredsställande. Elevskyddsombud finns nu i alla skolor med skolår 6-9. Skolorna kommer att fortsätta arbetet med att utveckla det reella inflytandet för eleverna i framför allt lärsituationen. Detta sker bl.a. genom att skolorna förbättrar de individuella utvecklingsplanerna (IUP) och tydliggör målen för eleverna. Inom den öppna fritidsverksamheten finns stor möjlighet till inflytande. Exempelvis ligger ungdomars önskemål till grund för de flesta av ungdomsgårdens aktiviteter.

Sommarkolloverksamhet

Alla barn som kom in med ansökan i tid erbjöds plats på kollo. Totalt inkom 202 ansökningar varav 62 barn tackade nej till plats bl.a. på grund av att de inte fick sitt förstahandsval. Trenden att fler flickor än pojkar åker på kollo håller i sig. Av ansökningarna avsåg 131 flickor och 71 pojkar. Minskningen av kollobarn kan bero på att avgiften höjdes under 2006.

Ansökningar till sommargårdsverksamhet:

År	2002	2003	2004	2005	2006
Antal ansökningar	202	307	361	353	202
Beviljade platser	96	307	361	353	202
Ej beviljade	106	0	0	0	0

KULTUR OCH FÖRENINGSLIV

Förskolorna och skolorna har regelbundet tagit del av det kulturutbud som erbjudits både inom stadsdelen och staden i övrigt, t.ex. besök på museer, teatrar och stadsbiblioteket. Kultursekreteraren samordnar och initierar olika kulturaktiviteter för stadsdelens barn och unga. Kulturombuden från förskolorna och grundskolorna har träffats regelbundet under året. Dessa möten har förlagts hos olika kulturaktörer på Norrmalm för att skapa en möjlighet till samarbete. Kulturombuden har också besökt andra kulturinstitutioner i samarbete med kultursekreteraren för att vidga utbudet.

I samarbete med förskolor, skolor, fritidsenheten och föreningar på Norrmalm har barn och ungdomar kunnat få tillgång till olika kulturaktiviteter såsom skrivarkurs, dramakurser, teater, film och musik. Dessa aktiviteter har inneburit en möjlighet att uppleva och själv utöva olika former av kultur.

Norrmalm har tillsammans med stadsbiblioteket genomfört och avslutat projektet Läsglädje. Projektet finansierades av Kompetensfonden och stadsdelsnämnden gemensamt och syftade till att finna en metod för att utbilda förskollärare och lärare till goda förmedlare av litteratur för barn och unga. Projektet har bl.a. lett till ett ökat samarbete mellan stadsdelen och stadsbiblioteket.

Under året har stadsdelsnämnden också haft ett Biblioteksråd som har träffats fem gånger.

MINSKA UNGDOMARS KONSUMTION AV ALKOHOL OCH NARKOTIKA

Det förebyggande arbetet inom Norrmalms stadsdelsförvaltning omfattar drog-, alkohol-, brottsförebyggande och hälsofrämjande arbete. Det finns ett drog- och brottsförebyggande råd med inriktning social och situationell prevention. Därtill finns en styrgrupp med representanter från grundskolorna, fritidsenheten, familjeenheten och polisen vars uppgift är att skapa gemensamma strategier för det förebyggande- och hälsofrämjande arbetet gällande:

- samordning av arbetet kring styrdokumentet: elevhälsostrategin, Stockholms stads Tobaks-, Alkohol och Narkotikapolitiska program (STAN-programmet), Stockholms brottsförebyggande program samt likabehandlingsplanen
- sammanställning och analys av Stockholmsenkäten för Norrmalm och presentation av skolresultaten som ett verktyg i det fortsatta förebyggande arbetet för grundskolorna

- svara för kunskapshöjande insatser för elever, personal och föräldrar
- arbeta fram förslag till prioriterade utvecklingsområden

Särskilda förebyggande insatser under 2006

- arrangemang för drogfri danstillställning i Blå Hallen för skolår 9
- föreläsning för elever, personal och föräldrar kring Internet och dess avigsidor
- samarbete med en grupp elever från Norra Real kring alkohol- och drogförebyggande arbete
- samarbete med ungdomsmottagning kring ungdomar med hög alkoholkonsumtion
- föräldrautbildningsprogram för föräldrar med barn 3-11 år och 12-18 år

Enligt Stockholmsenkäten (stadens drogvaneundersökning) har alkoholkonsumtionen bland pojkar i skolår 9 på stadsdelsnivå i grundskolorna minskat med ca 18 % jämfört med 2004 medan flickornas alkoholkonsumtion har ökat med ca 20 % vilket innebär att flickorna har exakt lika hög alkoholkonsumtion som pojkarna år 2006. I samtliga Norrmalms kommunala grundskolor har alkoholkonsumtionen minskat bland eleverna i skolår 9 jämfört med tidigare år.

Norrmalms stadsdelsförvaltning avser att genomföra två projekt under 2006/2007 inom ramen för det alkohol- och drogförebyggande arbetet. Det ena projektet handlar om att minska konsumtionen av alkohol och droger och förebygga social ohälsa hos barn och unga. Det andra projektet riktar sig till gymnasieungdomar och har som huvudsakligt syfte att minska alkoholkonsumtionen. Insatserna riktar sig både till pojkar och till flickor.

EKONOMISKT UTFALL

Mnkr netto	Budget 2006	Bokslut 2006	Differens	Resultat- överföring från 2005	Resultat- överföring till 2007	Differens efter resultat – överföring	Bokslut 2005
Barn- och ungdomsavdelningen	9,8	10,4	-0,6	-	-	-0,6	*
Förskola	147,2	139,6	7,6	2,8	3,3	7,1	131,6
Skolbarnsomsorg	30,3	24,8	5,5	-	-	5,5	27,9
Skola	284,0	281,9	2,1	5,4	8,1	-0,6	281,4
Särskola	4,9	6,8	-1,9	-	-	-1,9	4,0
Kultur- och fritidsverksamhet	8,4	6,3	2,1	0,2	0,3	2,0	4,3
Social omsorg för barn och ungdom	29,6	39,1	-9,5	-	-	-9,5	30,5
Stöd och service till barn och ungdom med funktionsnedsättning	14,9	12,1	2,8	-	-	2,8	15,3
Totalt	529,1	521,0	8,1	8,4	11,7	4,8	495,0

* Redovisades under respektive verksamhet 2005.

Förskola

Före resultatöverföringar redovisar förskoleverksamheten ett överskott på 7,6 mnkr. Av överskottet ligger 2,4 mnkr på kostnadssidan och avser bl.a. lägre kostnader för lokaler att inte avsätta medel för start av nya förskolor förbrukats. Personalkostnaderna har jämfört med år 2005 ökat med knappt 9 %, vilket främst beror på den fortsatta utbyggnaden av förskoleverksamheten.

På intäktssidan redovisas ett överskott på 5,2 mnkr, varav ca 2,2 mkr hänförs till förskoleenheterna och avser bl.a. ersättning för lärarstudenter, olika former av lönebidrag samt s.k. jobbtrotation. Resterade belopp hänförs till barn- och ungdomsavdelningen och avser främst ersättning för lärarstudenter och ersättning från Kompetensfonden.

Två av stadsdelsförvaltningens åtta förskoleenheter redovisar ett underskott för 2006. Båda dessa enheter täcker sina underskott med tidigare års överskott. Fem förskoleenheter för med sig ett

överskott till år 2007. Efter resultatöverföringar redovisar förskoleverksamheten ett överskott på 7,1 mnkr.

Grundskola och skolbarnsomsorg

För grundskola och skolbarnsomsorg redovisas ett sammanlagt överskott på 7,6 mnkr före resultatöverföringar. Av överskottet hänför sig 5,5 mnkr till skolbarnsomsorgen. Den främsta anledningen till detta är att merparten av skolbarnsomsorgens lokalkostnader ligger på grundskolan då verksamheterna är integrerade och det är svårt att särskilja lokalkostnaderna mellan verksamheterna. Av det sammanlagda överskottet ligger 6,2 mnkr på intäktssidan. Personalkostnaderna har ökat med drygt 1 % jämfört med 2005. På intäktssidan hänför sig överskottet främst till att grundskoleenheterna redovisar högre intäkter än budgeterat samt att den interkommunala ersättningen är högre än budgeterat.

Av stadsdelsnämndens grundskoleenheter är sex av sju enheter resultatenheter. Samtliga resultatenheter uppvisar positiva resultat för 2006. Efter resultatöverföringar redovisas ett överskott på 4,9 mnkr.

Särskola

Särskoleverksamheten redovisar ett underskott på 1,9 mnkr, varav 0,2 mnkr hänför sig till skolskjutsar och resterande del av underskottet hänför sig direkt till särskoleundervisningen. Den främsta orsaken till särskolans underskott är att skolorna gör en annan bedömning av särskoleelevernas hjälpbehov än vad det finns ekonomiskt utrymme till i de schablonersättningar som de erhåller per elev.

Kultur- och fritidsverksamhet

Kultur- och fritidsverksamheten redovisar ett överskott på 2,1 mnkr före respektive 2,0 mnkr efter resultatöverföringar. Jämfört med 2005 har kostnaderna ökat med 2,0 mnkr vilket motsvarar en ökning på nästan 50 %.

Social omsorg för barn och ungdom

För social omsorg för barn och ungdom redovisas ett underskott på 9,5 mnkr. Inför 2006 gjordes omfördelningar i budgeten vilket medförde att medel motsvarande 1,4 mnkr tilldelats social omsorg för barn och ungdom från stadsmiljöverksamhet samt att ytterligare 3,3 mnkr tillfördes enheten genom omfördelningar inom barn- och ungdomsavdelningen. Underskottet beror framför allt på att antalet placeringar i dygnetruntboende har ökat. Varje placering kostar ofta ca 3 000 kr per dygn. En förklaring till att placeringarna har ökat är att de stora barnkullarna från början på 90-talet nu är tonåringar. Kostnaderna för social omsorg barn och unga uppgick år 2005 till 30,5 mnkr medan de för år 2006 var 39,1 mnkr, en ökning med 8,6 mnkr motsvarande 28 %.

Antal vård dygn	2003	2004	2005	2006
§ 12-hem	467	0	0	340
HVB (vård och boende)	2 398	2 367	3 010	4 111
Familjehem	11 410	8 890	7 664	6 938
Summa	14 275	11 257	10 674	11 389

Stöd och service för barn och ungdomar med funktionsnedsättning

För stöd och service till barn och ungdom med funktionsnedsättning redovisas ett överskott på 2,8 mnkr avseende externa nettokostnader. När hänsyn tas till förvaltningsinterna kostnader för framför allt avlösar- och ledsagarservice på 2,4 mnkr är överskottet 0,5 mnkr.

VUXNA UNDER 65 ÅR

UPPFYLLELSE AV MÅLEN

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008	Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet 2006	Bedömning av uppfyllelsen
Funktionsnedsättning		
Barn och vuxna med funktionshinder garanteras en bra omsorg och service baserad på behovet, oavsett var i staden de bor.	Individuellt inriktade insatser ska utformas i samverkan med brukaren och/eller dennes närstående.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: En enkät har skickats till brukaren i samband med beslut. I enkäten tillfrågas brukaren om behovet av omsorg och service blivit tillgodosett. Varje år gör varje handläggare 2-3 djupintervjuer för att få kunskap om hur brukaren ser på den beviljade insatsen och hur den blivit utförd.
Brukarnas inflytande och självständighet ska stärkas för att de ska kunna påverka sitt liv.	Alla insatser syftar till att stärka möjligheten att leva ett självständigt liv.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: En enkät har givits till brukaren i samband med beslut. I enkäten tillfrågas brukaren om han/hon anser sig haft möjlighet att kunna påverka beslutet.
Personer med funktionshinder ska uppleva ett gott bemötande i alla verksamheter.	Bemöta alla på ett professionellt och respektfullt sätt.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Genom att alla brukare fått möjlighet att ge sin syn på enheternas arbete genom förvaltningens klagomålshantering och genom direkt riktade enkäter.
Sociala och socialpsykiatri	Sociala och socialpsykiatri	
Antalet alternativa boendeformer för olika grupper av hemlösa ska öka.	Antalet härbärgesnätter ska minska och mer kvalificerade boendeformer ska användas i högre utsträckning.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Mäts genom nyckeltal som visar antalet härbärgesplaceringar och placeringar i andra boendeformer.
Utbudet av fullvärdiga lägenheter i boende med särskild service och alternativa boendeformer samt utbudet av sysselsättning för personer med psykiska funktionshinder ska öka.	Utbudet av fullvärdiga lägenheter i boende med särskild service och alternativa boendeformer samt utbudet av sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning ska öka.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Individuell uppföljning av varje person.
Flyktningmottagande	Flyktningmottagande	
Öka andelen nyanlända flyktingar som har eget arbete under introduktionsperioden.	Varje nyanländ flykting ska ges arbete, utbildning eller annan sysselsättning under introduktionsperioden.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: I det IT-baserade FLYKT-programmet har resultaten kunnat utläsas.
Ekonomiskt bistånd	Ekonomiskt bistånd	
Antal personer som har ekonomiskt bistånd ska halveras fram till 2007 (räknat från 1999).	Antal personer som har ekonomiskt bistånd ska halveras fram till 2007 (räknat från 1999).	Målet har delvis uppfyllts. Bedömningsgrund: Genom statistik i Paraplysystemet följs resultaten månatligen upp.
Arbetsmarknadspolitik	Arbetsmarknadspolitik	
Öka förvärvsfrekvensen.	Öka förvärvsfrekvensen.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund:

		Genom att följa upp i Paraplyet hur många som fått arbete.
Öka antalet sommarjobb för ungdomar.	Öka antalet sommarjobb för ungdomar.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Genom att jämföra antal sommarjobb som erbjudits 2006 med 2005.
Arbetsmarknadsåtgärder	Arbetsmarknadsåtgärder	
Minskad arbetslöshet bland ungdomar, särskilt bland långtidsarbetslösa.	Minskad arbetslöshet bland ungdomar, särskilt bland långtidsarbetslösa.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Genom uppföljning i Paraplyet av hur många som har fått arbete.

EKONOMISKT BISTÅND M.M.

Arbetet med halvering av antal personer med bistånd till 2007

Staden har som mål att under perioden 1999 till 2007 halvera antalet personer med ekonomiskt bistånd. Antalet beroende av försörjningsstöd har under 2006 minskat kontinuerligt. Stadsdelsförvaltningen hade under 2006 i genomsnitt 372 vuxna bidragstagare per månad vilket kan jämföras med 673 bidragstagare år 1999. Detta innebär att nivån ligger på 55 % jämfört med målet 50 % av nivån 1999. Motsvarande nivå för genomsnittet i staden är 63 %. Minskningen sker framför allt hos gruppen arbetssökande bidragstagare. En grupp som inte minskat är de som är sjukskrivna men inte har rätt till eller väntar på ersättning från försäkringskassan.

År	2003	2004	2005	2006
Genomsnittligt antal vuxna bidragstagare per månad	357	382	423	372

Samarbete med arbetsförmedlingen, försäkringskassan och landstinget

Stadsdelsförvaltningen har ett sedan länge väl etablerat samarbete med arbetsförmedlingen och försäkringskassan samt landstingets primärvård och psykiatri, kallat Norrmalmsnätet. Genom detta samarbete kan insatser för enskilda brukare samordnas så att brukaren ges de verktyg som behövs för att nå egen försörjning.

Insatser för att ge SFI-studerande heldagssysselsättning

Under 2006 har det funnits sju SFI-studerande på Norrmalm. För dessa har individuellt anpassade åtgärder vidtagits vilka syftat till att bereda dem heldagssysselsättning.

Arbetet med att utveckla metoder och effektivisera mottagandet av personer som söker bistånd

Våren 2006 införde enheten en mottagningsgrupp. Gruppens uppgifter har varit att göra grundliga nybesöksutredningar och behålla ärenden av engångskaraktär. Personer vilka bedöms vara i behov av försörjningsstöd för längre tid remitteras till enhetens utredningsgrupp. Mottagningen remitterar alla arbetslösa ungdomar i åldern 18 – 25 år direkt efter nybesöket till en arbetskonsulent på enheten.

Arbetssökarverksamheten Competencen lades ner den 1 februari 2006. Samarbetet med den lokala arbetsförmedlingen utökades därefter fram till hösten då de strukturella samverkansmötena upphörde. Orsaken var att arbetsförmedlingen fått nya direktiv som bl.a. innebar att de minskade sina externa möten. I individuella ärenden har dock förvaltningens arbetskonsulenter och handläggare haft god kontakt med den lokala arbetsförmedlingen. I början av 2006 hade stadsdelsnämnden ett samarbete med arbetssökarverksamheten Kompetenstorget.

Förvaltningen har under verksamhetsåret inlett ett samarbete med en socialläkare dit brukare under hösten remitterats för bedömning av hälsotillstånd och arbetsförmåga. Detta förväntas på sikt leda till en kostnadsbesparing genom att personer som har rätt till ersättning från försäkringskassan hänvisas

dit och de som bedöms ha arbetsförmåga erbjuds lämpliga insatser av förvaltningen och arbetsförmedlingen.

Medarbetare på försörjningsstödenheten har under 2005 och 2006 genomgått utbildningar i kognitiv beteendeterapi vilket är en metod för ett problemlösningsorienterat arbetssätt. Arbetskonsulenter på enheten har genomgått en utbildning för att få licens som TUBA-konsulter (tidig utredning och bedömning av arbetsförmåga) vilket ger ett kartläggningsverktyg för att fastställa personers arbetsförmåga.

STÄRKT NÄRINGS LIV OCH ARBETSMARKNAD

Arbetet med utgångspunkt från stadens arbetsmarknadspolitiska riktlinjer

Stadsdelsnämnden har ansvarat för kompletterande arbetsmarknadsinsatser. Kopplingen mellan arbete och erbjudna insatser har varit tydlig. Under 2006 har 20 personer haft offentligt skyddad anställning, OSA, vilket är en minskning med 10 platser jämfört med året innan. Genom arbetskonsulenter har arbetspraktik och arbetsträning anordnats.

Samverkan med arbetsförmedlingen, försäkringskassan, det lokala näringslivet och andra aktörer

Stadsdelsförvaltningen har samverkat med landstinget, försäkringskassan och arbetsförmedlingen i Norrmalmsnätet, som syftar till att effektivt utnyttja de samlade resurserna för personer som befinner sig i gränslandet mellan myndigheternas ansvarsområden och de olika ersättningssystemen. Målet är att stärka den enskildes förmåga att försörja sig själv.

Insatser för att öka förvärvsfrekvensen

Tillsammans med arbetsförmedlingen på Norrmalm bedrivs projektet *Jobbjakten* i syfte att skapa företagarkontakter. En arbetskonsulent har en uppsökande funktion riktad mot företag för att ordna praktikplatser, arbetsträningsplatser och matcha personer för lediga tjänster. Under 2006 togs kontakt med ca 90 arbetsgivare. Försörjningsstödstagare som har varit arbetslösa i tre månader remitteras till en arbetskonsulent. Arbetslösa under 25 år remitteras direkt från mottagningsgruppen till en arbetskonsulent.

Kostnad för feriearbete

År 2006 fick 118 av 286 sökande skolungdomar i åldern 15-19 år feriearbete. Arbetet varade under tre veckor med sex timmars arbetsdag. Vid fördelningen av feriearbetsplatser har prioriterats ungdomar som av olika skäl har särskilt svårt att på egen hand ordna arbete. Arbetsplatserna har främst varit belägna inom stadsdelsnämndens egna verksamheter som förskolan och äldreomsorgen samt stadsbiblioteket. Några privata arbetsgivare inom förskola och äldreomsorg har också tagit emot ungdomar. Verksamheten kostade 1,2 mnkr och finansieras i huvudsak med medel från staden samt från Länsarbetsnämnden.

Kommunala ungdomsprogrammet (KUP) och ungdomsgarantin (UG)

Under året har 15 ungdomar haft praktik inom ramen för KUP, elva av dessa har fått arbete, två har börjat studera och en övergick till arbetspraktik via arbetsförmedlingen. Inga ungdomar har haft praktik inom ramen för ungdomsgarantin. Stadsdelsförvaltningen deltar i stadens projekt med Navigatorcentra. Alla under 20 år som centret vänder sig till informeras om detta. Projektet kommer att utvärderas under våren 2007.

Praktikanter

Barn- och ungdomsavdelningens verksamheter har tagit emot 25-30 praktikanter under året och äldreomsorgen 46 praktikanter.

FLYKTINGMOTTAGANDE

För varje nyanländ flykting upprättas en individuell introduktionsplan anpassad utifrån den enskilda individens behov. Även rätten till introduktionsersättning prövas. För huvudparten gäller samverkan med arbetsförmedling och utbildning i svenska för invandrare (SFI). För barnfamiljer ges särskild information inom förvaltningen. Gruppen nyanlända flyktingar har under 2006 varit 15 personer.

MISSBRUKSVÅRD OCH ANNAN PSYKOSOCIAL VERKSAMHET

Hemlösa med missbruksproblem

För hemlösa och missbrukare finns sedan tidigare en ordinarie uppsökare. Genom beviljade medel, 1,4 mnkr från centrala medelsreserven, har denna verksamhet kunnat utökas med ytterligare en uppsökare under 2006. Medlen har även finansierat ökade boendekostnader. Uppsökarnas arbete har till stor del varit fältförlagt och inriktat på hemlösa missbrukare, personer som i många fall inte själva förmår kontakta eller medvetet undviker kontakt med socialtjänsten. Detta har skett genom besök på natthärbärgen och genom att uppsöka andra platser där dessa personer vistas. I uppdraget har det även ingått att ta den första kontakten med personer som omhändertagits enligt lagen om omhändertagande av berusade personer (LOB).

När försöks- eller träningsboende etablerats, som ett led i vård- och boendekedjan, bedrivs det fortsatta arbetet i samverkan med socialsekreterarna i *Stödet*, som ger stöd i hemmet. För att undvika hemlöshet bedrivs också ett långsiktigt arbete med hyresvärdar. Stadsdelsförvaltningen har en handläggare som arbetar halvtid med bostadsfrågor. En juridisk konsult anlitas vid behov. Alla brukare som saknat tak över huvudet och som vänt sig till stadsdelsförvaltningen för nattlogi har fått det. I detta arbete har stadsdelsförvaltningen använt sig av etablerade kontakter i Stockholms stad och av frivilligorganisationer. I slutet av missbrukarens rehabilitering är tränings- och försökslägenheter ett viktigt steg mot eget boende. Under 2006 har 29 sådana lägenheter funnits.

I september 2005 påbörjades ett case managementprojekt vilket pågick under hela 2006 och var finansierat av Miltonmedel¹. Det har riktat sig till personer med missbruk i kombination med psykisk störning, en klientgrupp som ökat under de senaste åren. Case managern arbetar direkt med klient och berörda myndigheter för att samordna insatserna. Arbetet sker i nära samverkan med sociala enhetens ordinarie uppsökare samt landstingets beroendecentrum och psykiatri. Landstingets öppna beroendemottagning, Norra mottagningen, ligger i samma lokaler som stadsdelsförvaltningens kontor vilket ger en nära kontakt. Samarbetsmöten har ägt rum varje vecka.

¹ Så kallade Miltonmedel är statligt finansierade stimulansbidrag för samverkan mellan kommuner och landsting kring personer med psykiska funktionshinder

SOCIALPSYKIATRI

Hemlösa med psykisk funktionsnedsättning

Ett riktat arbete har bedrivits mot ett antal hemlösa vilka sökt sig till Balders verksamhet. Uppsökande verksamhet har bedrivits genom att socialsekreterare arbetat på de öppna verksamheterna för personer med psykisk funktionsnedsättning. Kontakt har även tagits med personer som stadsdelsförvaltningen fått kännedom om genom exempelvis hyresvärdar, grannar, anhöriga eller den psykiatriska öppen- och slutenvården. Verksamheten har samarbetat med uppsökarteam inom psykiatrin och andra stadsdelar. Enheten har tilldelats 0,4 mnkr av centrala medelsreserven och har därigenom kunnat utöka personalgruppen med skötar- och socialsekreterarfunktioner riktade mot målgruppen.

Rörligt team

För att på ett smidigt, professionellt och snabbt sätt kunna möta de behov av stöd som personer med psykiska funktionsnedsättningar efterfrågar startades i januari 2004 ett rörligt team. Teamet vänder sig till personer inom allmänpsykiatrin med särskild fokus på dem som har en personlighetsstörning. Teamet består av två socialsekreterare, en arbetsterapeut och en skötare i psykiatriskt vård med biträdande enhetschef som arbetsledare. En extern konsult med specialistkompetens har anlitats för klienthandledning och metodutveckling. Arbetssättet kännetecknas av rörlighet, tillgänglighet och korta beslutsvägar. Teamet tar kontakt med personer som de fått kännedom om exempelvis genom närstående, grannar, hyresvärdar eller den psykiatriska öppen- och slutenvården. Norrmalms stadsdelsnämnd har fått 0,8 mnkr av centrala medel för verksamheten år 2006.

Under 2006 har två medarbetare i teamet samt biträdande enhetschef avsatt delar av sin arbetstid för att utveckla en gruppverksamhet. Det sker med hjälp av beviljade Miltonmedel och i samverkan med personal från den landstingsdrivna psykiatriska mellanvårdsenheten City. Gruppverksamheten har inriktat sig på att bearbeta vardagsproblematik utifrån ett kognitivt förhållningssätt.

Personer med psykisk funktionsnedsättning

För personer med psykisk funktionsnedsättning har insatser genomförts i form av uppsökande arbete, socialpsykiatriskt stöd, behandlings- och rehabiliteringsarbete samt sysselsättning och social samvaro. Boende och boendestöd har getts från fyra stödteam som omfattar tre boendeformer - två boenden med särskild service, ett stödboende samt nio försöks/träningslägenheter. Om behov funnits har platser även köpts externt. Det gäller framför allt antalet långvarigt boende på inackorderingshem som har ökat markant under 2006.

Insatser för meningsfull sysselsättning och social samvaro har bedrivits av stadsdelsnämndens arbets- och sysselsättningsverksamheter och inom träfflokalen Balder. Ett brett utbud av insatser har under året kunnat erbjudas. Enheten köper platser inom andra stadsdelsförvaltningars verksamheter vid behov. Norrmalms verksamheter ger sysselsättning/arbete till omkring 90 personer från andra stadsdelsförvaltningar och kommuner, framför allt inom Nya Verkstan men också inom det sociala arbetskooperativet KOS.

Stadsdelsförvaltningarna i Bromma, Kungsholmen och Norrmalm har gett Fountain House i uppdrag att driva verksamheten Personliga ombud, PO, under två år med två personliga ombud per stadsdel. Målsättningen för ombuden är att de ska ha en fristående ställning i förhållande till stadsdelsförvaltningen och landstinget för att lättare få kontakt med personer med psykisk funktionsnedsättning och bli trovärdiga som ombud. Enhetscheferna från socialpsykiatrin i respektive stadsdelsförvaltning, samt psykiatrins basområdeschef har utgjort styrgrupp för verksamheten med personliga ombud. För Norrmalms del har sex personer använt PO verksamheten under året.

Inriktningen på arbetet under 2006 har varit att kartlägga behovet av aktiviteter hos målgruppen. Inom stödteamen har behovet av gemensamma aktiviteter i små trygga grupper, för de personer som inte förmår ta del av övrigt utbud, varit tydliga. Sådana grupper har nu utformats i stödteamens lokaler.

STÖD OCH SERVICE TILL PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Arbetet med att stärka den enskildes inflytande och möjlighet till självständighet

Genom medel från Kompetensfonden har Norrmalms stadsdelsförvaltning i samverkan med Kungsholmen under 2006 bedrivit projekt vars mål var att ge ett speciellt anpassat stöd till personer i eget boende med Aspergers syndrom, autism och ADHD. Nuvarande verksamheter har haft svårt att tillgodose de specifika behov som finns inom denna brukargrupp. För detta ändamål bildades under projektiden det Neuropsykiatriska stödteamet, bestående av fyra boendestödare med spetskompetens vad gäller funktionshindret. Syftet med projektet var framförallt att ge den enskilde ett självständigt och fungerande liv, men också att undvika kostnadskrävande insatser från kommunen. Teamet permanentades fr.o.m. september 2006 och drivs i samverkan med Kungsholmen och Östermalms stadsdelsförvaltningar.

Gemensamt för både beställar- och utförarverksamhet är ett individinriktat arbetssätt som utgår ifrån den enskildes behov samt att ge en bra omsorg. Stor vikt har lagts vid brukarnas delaktighet och inflytande för ökad självständighet. Respekt och hänsyn till den personliga integriteten har prioriterats. Brukarens och företrädares upplevelse av inflytande över planeringen har följts upp genom samtal och enkäter. För personer som behöver stöd för att tillgodogöra sig innebörden i en skriven text finns olika metoder där bilder och symboler används.

Beställarenheten fick i oktober 2006 utmärkelsen Investors in People, vilket är en internationell standard för att utveckla verksamheten genom att uppmuntra medarbetarna till ständigt lärande och utveckling samt ett brukarinriktat arbetssätt.

TILLGÄNGLIGHET – HANDIKAPPOLITISKA PROGRAMMET

Stadens handikappolitiska program ska genomsyra stadsdelsförvaltningens samtliga verksamheter. Förvaltningen har deltagit i en seminarierie om nio möten arrangerade av stadsledningskontoret för ytterligare fördjupning i programmet.

Arbetet med att eliminera enkelt avhjälpbara hinder i den egna verksamheten

Under 2006 har bl.a. en hiss installerats på Johannes skola för att öka tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning, ljushjälpmedel har installerats på en förskola för att underlätta för ett synskadat barn och en dörr har anpassats för ett rörelsehindrat barn. Vid ombyggnaden av Vasaparkens parklek var tillgänglighet en viktig faktor i planeringen. Det är t.ex. möjligt att köra upp med rullstol på det gummiförsedda lekberget.

Förbättra bemötandet och möjliggöra delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning

Norrmalms handikappråd har under året haft nio sammanträden. Frågor som handikapprådet har engagerat sig i är t.ex. tillgänglighetsplanen för Norrmalm, S:t Julianpriset², frågan om tillflyktsbostad för kvinnor med funktionsnedsättning, socialpsykiatrins verksamhet och barn- och ungdomsfrågor som särskoleverksamheten. Rådet har även deltagit vid utformandet av verksamhetsplan och verksamhetsberättelse för enheten för omsorg om funktionshindrade, beställar/utförarsida.

² S:t Julianpriset delas ut varje år till de företagare i Stockholm som har ansträngt sig att utforma sina lokaler så, att alla har möjlighet att vistas där - med eller utan funktionsnedsättning.

Förvaltningen erbjuder insatser för barn och ungdomar med funktionsnedsättning utifrån den enskildes behov. För att uppnå kontinuitet och långsiktighet fattas beslut som löper över en längre tid. Biståndshandläggarna hjälper familjer med att upprätta individuella planer enl. 10 § LSS för att samordna kontakter och insatser. Biståndshandläggarna informerar också kontinuerligt vårdnadshavarna om rättigheten att få en individuell plan. Planen följs upp kontinuerligt.

EKONOMISKT UTFALL

Mnkr netto	Budget 2006	Bokslut 2006	Differens	Resultat- överföring från 2005	Resultat- överföring till 2007	Differens efter resultat – överföring	Bokslut 2005
Verksamhetsledning	1,3	1,0	0,3	-	-	0,3	*
Missbrukarvård	17,3	16,9	0,4	-	-	0,4	14,3
Socialpsykiatri	32,9	33,7	-0,8	-	-	-0,8	30,9
Flyktmottagande	1,0	0,5	0,5	-	-	0,5	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	3,8	4,9	-1,1	-	-	-1,1	4,4
Ekonomiskt bistånd	28,9	35,3	-6,4	-	-	-6,4	41,6
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	69,8	80,3	-10,5	-	0,0	-10,5	74,4
Totalt	155,0	172,6	-17,6	-	0,0	-17,6	165,6

* Redovisades under respektive verksamhet 2005.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett underskott på sammanlagt 7,5 mnkr för år 2006, varav 1,1 mnkr avser arbetsmarknadsåtgärder. Av de 1,1 mnkr är 0,7 mnkr avvecklingskostnader för Competencen och resterande 0,4 mnkr är minskade intäkter för OSA. Nettokostnaden uppgick till 40,2 mnkr vilket är en minskning jämfört med år 2005 med 5,8 mnkr, motsvarande ca 13 %. Antalet ärenden har minskat från 424 till 372 under den senaste tolv månadersperioden, en minskning med 52 ärenden.

Missbrukarvård

För missbrukarvården redovisas ett överskott på 0,4 mnkr. Jämfört med år 2005 har kostnaderna ökat med 2,6 mnkr och uppgick till 16,9 mnkr år 2006. Kostnadsökningen beror framför allt på att antalet placeringar i dygnetruntvård ökat under året. I tertialrapport 1 för 2006 erhöll stadsdelsnämnden budgetjustering med 1,4 mnkr för hemlösa. Detta har medfört att extra satsningar har gjorts för att minska antalet nätter på härbärgen och istället har placeringar på inackorderings- och familjehem gjorts. Att antalet placeringar på LVM-hem har ökat beror på att gruppen med allvarlig drogproblematik har ökat.

Antal vårddygn	2003	2004	2005	2006
Plac i HVB (vård)	1 365	698	1 208	1 854
LVM-hem/övrig LVM-vård	404	368	397	592
Övriga plac på institution	582	469	763	1 123
Familjehemsvård	362	508	429	930
Summa	2 713	2 043	2 797	4 499

Socialpsykiatri

Socialpsykiatrien redovisar ett underskott på 0,8 mnkr. Med hänsyn taget till förvaltningsinterna intäkter redovisas istället ett överskott på 0,3 mnkr. Kostnaderna för socialpsykiatrien uppgick år 2005 till 30,9 mnkr och år 2006 till 33,7 mnkr, vilket är en ökning med 2,8 mnkr. Ökningen hänförs delvis till ombyggnadskostnader för gruppboendet på Surbrunnsgatan som har flyttat in i nya lokaler på Väderkvarnen.

Stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Stöd och service till vuxna med funktionsnedsättning redovisas ett underskott med 10,5 mnkr. Underskottet hänförs huvudsakligen till beställarsidan. Ett antal nya ärenden har tillkommit inom såväl LSS som SoL. Dessutom finns externa placeringar enligt LSS där kostnaden är högre än nivåerna i fördelningssystemet. Under perioden har flera nya LASS ärenden tillkommit vilket medför ökade kostnader. Antal hjälptagare i öppen hemvård har ökat med ca 30. Även kostnaderna för sjukhem har ökat jämfört med förra året.

Utförarenheten, handikappenheten redovisar ett underskott om 0,8 mnkr. Handikappenheten har fått ett ökat antal ärenden. Norrmalms gruppbofästäder redovisar ett mindre underskott. I början av året förlorade enheten intäkter eftersom det var en hög omsättning av brukare och alla platser blev inte besatta omedelbart.

Under året har en ny enhet startats, Neuropsykiatriska stödteamet. Enheten har tidigare finansierats via Kompetensfonden och varit ett samarbete mellan Norrmalm och Kungsholmen.

VUXNA 65 ÅR OCH ÄLDRE

UPPFYLLELSE AV MÅLEN

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008	Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet 2006	Bedömning av uppfyllelsen
Livskvaliteten för de äldre inom vård- och omsorgsboenden samt inom hemtjänsten ska öka.	Minst 90 % av brukarna ska uppleva att de får individuella insatser som utformas i samverkan med dem. Minst 90 % av brukarna ska veta vem som är deras kontaktperson. Minst 90 % av de brukare som har omvårdnadsinsatser ska uppleva att det framförallt är kontaktpersonen som utför insatserna.	Målen har delvis uppfyllts. Bedömningsgrund: Brukarundersökningar, övergripande och på enhetsnivå. Av dem som har haft insatser av kommunala eller privata utförare upplever 68 % att de har inflytande över hur hjälpinsatserna utformas, 68 % vet vem som är deras kontaktperson och 75 % svarar att de får hjälp av personal de känner igen.
Hemtjänsten ska utvecklas för att kunna möta ett ökat behov av vård- omsorgsinsatser i det ordinära boendet.	Minst 90 % av brukarna i det ordinära boendet ska vara nöjda med sina vård- och omsorgsinsatser.	Målet har delvis uppfyllts. Bedömningsgrund: Brukarundersökning (kommunala såväl som privata utförare) visar att 78 % är nöjda med det arbete som hemtjänstpersonalen gör.
Utbildningsgraden ska öka bland medarbetarna.	Under år 2006 ska andelen utbildad omvårdnadspersonal öka med 5 %.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Under januari månad 2006 inventerades andelen grundutbildade inom äldreomsorgen. Inventeringen visar att 90 % är utbildade. Av dem har 9 % bedömts som utbildade utifrån sin reella kompetens.
Flera anhöriga ska uppleva att de får ett bra stöd.	Minst 90 % av de kända anhörigvårdarna ska uppleva att de får ett bra stöd.	Målet har delvis uppfyllts. Bedömningsgrund: Enkät bland kända anhörigvårdare visar att 81 % är nöjda med det stöd man får och ca 70 % vet var man ska vända sig om man behöver hjälp och är nöjda med stödinsatser som avlösning och avlastning.

VÅRD- OCH OMSORGSINSATSER

För att brukarna ska uppleva att de får individuella insatser som utformas i samverkan med dem, upprättas en individuell genomförandeplan tillsammans med den enskilde och en kontaktperson utses som har ett fördjupat ansvar. Så långt det är möjligt utförs omvårdnadsinsatserna av kontaktpersonen.

För att höja kvaliteten i hemtjänstens vård- och omsorgsinsatser har förvaltningen under 2006 ökat utbildningsgraden hos personalen och utvecklat hemtjänstens arbetsorganisation. Utförarna följer via hembesök och telefonsamtal upp beviljade insatser inom tre månader. Beställare och utförare har månadsvis avstämning. Brukarna är framför allt nöjda med personalens bemötande och deras förmåga att skapa trygghet, övergripande servicetjänster och personlig omvårdnad samt hur trygghetslarmen sköts. Utvecklingsområden är utförandet av städning, utevistelse och kvaliteten på den levererade maten.

För anhörigvårdare finns insatser i form av avlösning, växelvård, hemvårdsbidrag, och dagverksamhet. Anhörigvårdarna önskar att flexibiliteten avseende avlösning och avlastning utvecklas.

ÖKAD LIVSKVALITET FÖR ÄLDRE

Utföraren upprättar en individuell genomförandeplan tillsammans med den enskilde och en kontaktperson utses som har fördjupat ansvar. Den enskilde får inflytande genom kontinuerlig individuell uppföljning från hemtjänsten och biståndshandläggare av de insatser som ges. Kvalitetssäkring sker även genom metodutveckling inom biståndshandläggningen, aktgranskning, kollegiegranskning, ärendedragning och uppföljning av synpunkter och klagomål.

En viktig del i livskvaliteten för de äldre är social gemenskap, aktiviteter och utevistelse. Inom stadsdelsnämndens verksamheter finns ett stort utbud av olika aktiviteter och sysslor som riktar sig till personer som är 65 år och äldre. Här kan nämnas Fritidscentret Vasaträffen som är öppet för alla äldre i Stockholm stad och erbjuder bl.a. kafé, allsång och utflykter samt kulturupplevelser; underhållning, teater och dans.

Ljuspunkten är en öppen verksamhet och en träffpunkt för äldre inom stadsdelen, som är inriktad på sysselsättning och social samvaro. Genom samarbete med Strokegruppen har antalet besökare på Ljuspunkten ökat under året. Anhörigkonsulenten har under hösten påbörjat en dialog med Ljuspunkten för att utöka samarbetet med frivilligorganisationerna, bl.a. för att anordna utflykter och erbjuda äldre ett större utbud av aktiviteter.

Alla vård- och omsorgsboenden inom stadsdelen har bibliotek och trevlig utemiljö med terrass, innergård eller trädgård. Sinnenas trädgård är en terapeutisk trädgård i Sabbatsbergsbyn. Boendena har ett likartat programutbud av musik, gymnastik, dans, kaffestunder och firande i samband med olika högtider. Samtliga boenden har åtaganden om social samvaro och utevistelse. Åtagandena följs upp regelbundet, exempelvis genom att kontaktmannen gör en individuell aktivitetsplan och dokumenterar brukarens deltagande i aktiviteter och utevistelse.

Även hemtjänstens brukare får sociala, fysiska och kulturella insatser. Insatserna utförs genom hemtjänst, ledsagning, öppen social dagverksamhet, dagverksamhet för demenshandikappade och äldrepsykiatrisk dagverksamhet. Antal beviljade timmar varierar efter prövning av individuella behov.

Vällagad och näringsriktig mat samt inbjudande måltidsupplevelser

Maten och måltiden har en central funktion för äldres hälsa och välbefinnande. För att de äldre ska få en näringsriktig och god mat i en lugn och värdig måltidsmiljö har förvaltningen förberett s.k. nära matlagning på vård- och omsorgsboendena.

Under hösten har stadsdelsförvaltningen, med delfinansiering från socialstyrelsen, anställt en projektledare för att förbereda för den nära matlagningen på boendena och utbilda omvårdnadspersonalen om kostens betydelse, livsmedelshygien, måltidsmiljö m.m.

Äldre har ofta svårt att tugga och svälja med ökad risk för undernäring och viktnedgång. Personal inom vård- och omsorgsboendena har under hösten 2006, deltagit i ett utbildningsprogram för att få kunskap om hur man lättare kan upptäcka, hantera och lindra ät- och sväljsvårigheter hos äldre.

Samverkan med frivillig- och äldreorganisationer

Stadsdelsnämndens anhängkonsulent har ökat tiden som ägnas åt uppsökande verksamhet och uppbyggnad av samverkan med äldre- och frivilligorganisationer. Dessa utför ett viktigt arbete som kompletterar eller ger alternativ till det arbete som utförs av stadsdelsnämndens verksamheter. Många frivilligorganisationer har också kontakt med äldre som stadsdelsnämndens verksamheter inte når. Stadsdelsnämnden avsätter varje år 100 tkr för bidrag till frivilligorganisationer som på lokal nivå bedriver verksamhet för äldre.

Anhängkonsulenten har under hösten träffat stadsdelens Pensionärsråd för att planera en kartläggning av de frivilligorganisationer som finns och kontakta dessa för att diskutera samarbete och utvecklingsmöjligheter. Anhängkonsulenten har under året haft nätverksträffar med anhängkonsulenterna på Kungsholmen, Östermalm och Södermalm vad gäller att utveckla samarbetet med frivilligorganisationerna.

Förändring av antal platser inom heldygnsvården

Under året har Norrmalm, i samarbete med Kungsholmens och Östermalms stadsdelsnämnder reviderat den gemensamma planen för vård- och omsorgsbostäder. Samverkan har även skett kring att ta fram en gemensam IT-lösning för att effektivisera förmedlingen av bostäder, erbjuda fler alternativ samt minska kostnaderna för tomma platser.

Under 2006 har nedanstående förändringar av antalet platser genomförts eller påbörjats efter beslut i stadsdelsnämnden. Efter omstruktureringarna finns totalt 336 platser med heldygnsvård för personer med omfattande omvårdnadsbehov dygnet runt.

- På Väderkvarnens vård- och omsorgsbostäder har 34 servicehuslägenheter byggts om till 36 nya moderna lägenheter för heldygnsvård för att ersätta Magnoliagården plan 2. Inflyttning planeras till våren 2007.
- Inom Väderkvarnen har åtta servicehuslägenheter omvandlats för att inrätta ett gruppboende för personer med psykisk funktionsnedsättning. Inflyttning har skett under hösten 2006.
- I maj 2006 påbörjades en ombyggnad på Riddarsporren av sex servicehuslägenheter till ett gruppboende om fem lägenheter för äldre personer med utvecklingsstörning enligt LSS. Inflyttning är planerad till årsskiftet 2006/2007.
- Inom Vasen har 18 servicehuslägenheter omvandlats till heldygnsvårdsplatser och servicehuslägenheterna på entréplanet har byggts om till förskola.
- I samband med ombyggnationen på Väderkvarnens vård- och omsorgsbostäder har förvaltningen under året förberett för flytt av nuvarande korttidsbostäder. Antalet platser utökas till totalt 17 och möjligheten finns att avdela bostäder samt gemensamhetsytor för demens respektive somatisk inriktning. Inflyttning är planerad till april/maj 2007.

Vård- och omsorgsboende	Inriktning	Antal platser	Utförare
Johanneshuset	Somatisk	16	Egen regi
Johanneshuset	Demens	8	Egen regi
Adolf Fredrikhuset	Demens	16	Egen regi
Klockhuset	Demens	66	Egen regi
Norrmalms korttidsboende*	Korttidsvård	17*	Egen regi
Riddargården	Demens	27 lägenheter	Egen regi
Riddargården	Somatisk	9 lägenheter	Egen regi
Vasen	Demens	40 lägenheter	Egen regi
Vasen	Somatisk	38 lägenheter	Egen regi
Magnoliagården plan 1	Somatisk	21 rum med trinett	Egen regi
Magnoliagården plan 3**	Demens	18** lägenheter	Egen regi
Magnoliagården plan 4**	Somatisk	18** lägenheter	Egen regi
Brunnsviken	Demens	8 lägenheter	Egen regi
Idun	Psykiatri	13 lägenheter	Egen regi
Sagahemmet	Psykiatri	8 lägenheter	Egen regi
Bellevuegården	Demens	13 lägenheter	Attendo Care AB
Totalt		336	

*Efter planerad flytt till Väderkvarnens vård- och omsorgsboende, sommar 2007

** Platser då beslutad omstrukturering är klar. Inflyttning våren 2007.

Servicehus

Hälsotillståndet för de som bor på servicehus varierar alltifrån att klara sig helt själva till att behöva vård och omsorg dygnet runt. Inom stadsdelsnämnden finns totalt 228 lägenheter som fördelar sig enligt följande:

Servicehus	Antal lägenheter	Utförare
Riddarsporren	10	Egen regi
Väderkvarnen	101	Egen regi
Väduren	117	Attendo Care AB
Totalt	228	

EKONOMISKT UTFALL

Mnkr netto	Budget 2006	Bokslut 2006	Differens	Resultat- överföring från 2005	Resultat- överföring till 2007	Differens efter resultat överföring	Bokslut 2005
Verksamhetsledning	14,9	8,4	6,5	-	-	6,5	3,4
Biståndshandläggning	12,2	11,6	0,6	-	-	0,6	11,7
MAS	0,7	0,8	-0,1	-	-	-0,1	1,1
Hemtjänst	100,3	108,3	-8,0	1,8	2,3	-8,5	100,2
Äldreboende	251,0	245,2	5,8	3,5	2,2	7,1	255,5
Dagverksamhet	10,6	10,4	0,2	-	-	0,2	9,9
Övrigt	3,0	1,5	1,5	-	-	1,5	5,4
Totalt	392,7	386,2	6,5	5,3	4,5	7,3	387,2

Äldreomsorgen redovisar ett överskott på 6,5 mnkr före resultatöverföringar och 7,3 efter resultatöverföringar. Nettokostnaderna har minskat med 1 mnkr jämfört med 2005.

Beställarsidan redovisar ett överskott på ca 1 mnkr. Av äldreomsorgens tio utförarenheter är det endast en som redovisar ett underskott. Sammantaget betyder det att utförarenheterna totalt sett har en budget i balans. Centralt avsatta medel för bl.a. övertalig personal har inte ianspråktagits fullt ut utan redovisar ett överskott på ca 4,5 mnkr.

Kostnaderna för äldreboenden har minskat med ca 10 mnkr medan kostnaderna för hemtjänst har ökat med ca 8 mnkr jämfört med 2005. Detta förklaras av att fler personer får hjälp i hemmet. Antalet personer med hemtjänst har ökat med 49 personer och antal personer i särskilda boenden har minskat med 38 personer jämfört med 2005.

Nedan redovisas några verksamhetsmått/nyckeltal. Ytterligare nyckeltal finns i bilagorna.

Tabellen visar antalet personer i vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg och antal boende i servicehus respektive med hemhjälpinsatser i ordinärt boende under december månad respektive år.

Antal personer	2002	2003	2004	2005	2006
Ålderdomshem	114	79	79	63	58
Sjukhem	285	256	238	230	216
Gruppboende	82	104	114	130	121
Servicehus	253	244	166	169	159
Hemtjänst i ordinärt boende	791	820	933	959	1 008

Kostnaderna för medicinskt färdigbehandlade har under året uppgått till 0,7 mnkr. År 2005 uppgick kostnaderna för medicinskt färdigbehandlade till 0,6 mnkr och år 2004 till 0,3 mnkr.

Tabellen nedan visar antal och andel personer som erhållit insatser i relation till totalt antal i åldersgruppen av befolkningen i stadsdelen. Nyckeltalen för äldreomsorg är ändrade fr.o.m. 2005 varför jämförbarhet inte är möjlig med tidigare år.

Antal och andel	Antal 2005	Andel % 2005	Antal 2006	Andel % 2006
Äldreomsorg totalt, 65-79 år	392	7,7	358	6,8
Äldreomsorg totalt, 80 år-	1 304	45,9	1 328	45,7
Hemtjänst, 65-79 år	247	4,9	234	4,4
Hemtjänst, 80 år-	712	28,2	830	28,6
Heldygnsomsorg, 65-79 år	94	1,9	79	1,5
Heldygnsomsorg, 80 år-	336	11,8	318	11,4

STADSMILJÖ

UPPFYLLELSE AV MÅLEN

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008	Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet 2006	Bedömning av måluppfyllelse
Öka medborgarnas inflytande över angelägna stadsmiljöfrågor.	Nämnden ska arbeta med särskilda stadsmiljöteman på nämndens öppna sammanträden. Nämnden ska verka för att på ett tidigt stadium ta aktiv del i planeringen av omfattande nybyggnadsprojekt.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: På nämndens öppna sammanträden har sju teman som berör stadsmiljöfrågor presenterats: Citytunnelns arbetstunnel, City i samverkan, utvärdering av 30-zonerna, Vasaparken, Norra Länken, Norra Stationsområdet och Nationalstadsparken. Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Förvaltningen har deltagit vid möten angående Norra Länken samt vid möten och i en arbetsgrupp angående Norra Stationsområdet.
Öka medborgarnas deltagande i hållbarhetsarbetet Agenda 21.	Medborgarnas deltagande i hållbarhetsarbetet i enlighet med Agenda 21 ska öka.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Förvaltningen har medverkat i tio olika samarbetsprojekt med syftet att öka medborgarnas deltagande i hållbarhetsarbetet.
Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad år 2010.	Nämnden ska samverka med trafikkontoret för att öka tillgängligheten på Norrmalm. Nämnden ska i de ärenden som rör markupplåtelser för utserveringar följa stadens riktlinjer vad gäller tillgängligheten.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Nämnden har i fem remissvar framfört synpunkter gällande tillgänglighet: detaljplan (dp) för hus på Jacobsgatan, dp för kv. Sillhovet, trafikförändringar 2007, dp för Klara hotell och konferens samt översiktsplan för Nationalstadsparken. Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Förvaltningen har i de flesta ärenden som handlagts följt stadens riktlinjer vad gäller tillgänglighet.
Energiförbrukningen i staden ska minska och andelen förnybar energi ska öka.	Elanvändningen ska minska jämfört med 2005. Minst 75 % av förvaltningens tjänstebilar ska vara miljöbilar vid utgången av 2006.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Totalt i förvaltningen har elanvändningen minskat med 1 %. Förvaltningskontoret har minskat sin elanvändning med 2,9 %. Samtliga enheter har uppgett att de arbetat med att minska sin elanvändning. Målet har delvis uppfyllts. Bedömningsgrund: Två av förvaltningen fyra tjänstebilar är miljöbilar. Den tredje miljöbilen levereras först i januari 2007. Den fjärde tjänstebilen är en dieseldriven minibuss.
Avfallshanteringen ska leda till minskade	Det ska finnas tydliga rutiner för källsortering på alla enheter.	Målet har delvis uppfyllts. Bedömningsgrund: Av totalt 37

avfallsmängder och ökad återanvändning och återvinning.	Kontorspappersförbrukningen ska minska.	enheter/avd har 27 uppgett att de har tydliga rutiner för källsortering. Målet har inte uppfyllts. Bedömningsgrund: Förbrukningen har ökat med 43 %.
---	---	---

TRAFIKSYSTEM

Insatser för att minska miljöpåverkan och öka hållbarheten i trafiksystemen

I samband med upphandling har högre krav ställts på vinterväghållning av cykelbanorna. Cykelbanorna jämföras med övriga trafikslag vilket medför att de vinterväghålls med samma frekvens som gång- och körbanor. Entreprenörens interna uppföljning har förbättrats genom att de inför säsongen utrustat samtliga snöröjningsmaskiner med GPS för att lättare kunna se när kör-, cykel- eller gångbanan senast plogades och sandades.

Under vintern/våren 2006 föll det vid ett flertal tillfällen stora mängder snö och kylan var mycket ihållande. Ser man till de kvarvarande snödjupen vid månadsskiftena november/december 2005 samt vid årsskiftet 2005/2006 var de betydligt över det normala. Trots detta kom det under perioden in färre klagomål på vinterväghållningen än tidigare år till förvaltningen. Vid normal nederbörd körs snö bort främst från cityområdet, men under de första månaderna 2006 krävdes insatser på hela Norrmalm. Totalt sett kördes snö bort för 5,4 mnkr.

I nedanstående tabell redovisas Norrmalms kostnad för barmarks- och vinterväghållning per/kvm vägyta. Motsvarande uppgifter för hela staden år 2005 var 3,90 kr/kvm för barmarksrenhållning och 8,35 kr/kvm för vinterväghållning. Kostnaderna för vinterväghållning varierar mellan åren och är högre i innerstaden än i ytterstaden. Norrmalm har de högsta kostnaderna per kvm i staden för barmarksrenhållning och även den högsta faktorn i stadens resursfördelningssystem.

Kostnad/m ² (kr)	2003	2004	2005	2006
Barmark	13	13	13	14
Vinterväghållning	6	10	10	15

PARKER OCH GRÖNOMRÅDEN

Bevara och utveckla natur- och rekreationsvärden i parker och grönområden

Nya informationsskyltar har tagits fram till Bellevueparken, Observatorielunden, Spökparken, Tegnérunden och Vasaparken. Förvaltningen deltog vid möten kring framtagandet av en ny översiktsplan för Nationalstadsparken och stadsdelsnämnden besvarade remissen om översiktsplanen från stadsbyggnadskontoret. I remissvaret framfördes särskilt att marken vid f.d. bensinstationstomten borde ingå i översiktsplanen med markanvändningen idrott/rekreation med hänvisning till stadsdelsområdets brist på friytor.

Fördelning mellan park- och idrottsinvesteringar

Nämnden gav markkontoret i uppdrag att genomföra de flesta av de planerade parkinvesteringsprojekten. Alla åtgärder slutfördes inte under året utan kommer att avslutas 2007. Inga idrottsinvesteringar genomfördes under 2006. Nedanstående åtgärder i parker genomfördes under 2006:

- Hälsingehöjden - program framtaget
- Samtliga lekplatser - lekutrustning, staket m.m.
- Vasaparken - upprustning av Glemmes terrasser, gräskantsskydd, parkleken, gångvägar, planteringar m.m.
- Spökparken - trappa, programförslag, inventering
- Rosenbad - upprustning
- Observatorielunden - upprustning
- Informationsskyltar - skyltar i sju parker
- Tegnérslunden - trappa
- Blomsterplan - för vår, sommar, vinter
- Parkplan

Lokal parkplan

För att kunna fullgöra ansvaret för drift och underhåll av stadsdelens parker har arbete påbörjats med att ta fram en parkplan. Planen omfattar de parker och mindre grönytor som finns på gatumark och som upplevs som parker t.ex. Hedemoratäppan och Solvändan. Målsättningen är att skapa attraktiva och välskötta parker och grönytor och göra Norrmalm till en blommande och trygg stadsdel. Ett första utkast till parkplan presenterades för nämnden i januari 2007.

EN TRYGG OCH SÄKER STAD

Ren och snygg utemiljö, insatser för förbättrad renhållning och klottersanering

En ny entreprenör för klottersanering har upphandlats fr.o.m. den 1 april 2006. Tillsammans med entreprenören genomfördes ett projekt där uppdraget var att rondera vissa specifika områden inom stadsdelen en gång i veckan och omedelbart åtgärda det som behövdes. Dessa områden var Biblioteksgatan, Drottninggatan, Hamngatan, Kungsgatan, Sergelgatan, Sergels Torg, Observatorielunden och Vasaparken. Entreprenören fick i uppdrag att ta bort klotter och klistermärken från samtliga bänkar och papperskorgar i cityområdet. Försöket föll väl ut.

Stadsdelsnämnden har på försök köpt in ett antal större papperskorgar som maskintöms. Dessa placerades ut på Drottninggatan, i nedre Observatorielunden samt i Vasaparken. Försöket utvärderades under hösten och ska utökas under 2007. Därutöver har fler papperskorgar placerats ut i övre Observatorielunden, i Tegnérslunden och Vanadislunden. Under hösten skurades markbeläggningen på Sergels torg samt stora delar av Drottninggatan.

Inom ramen för projektet ”Stockholm ren och vacker” har stadsdelsnämndens barmarksentreprenör, Stockholm Entreprenad AB, på uppdrag av nämnden anställt fem plusarbetare för perioden mars 2006 till mars 2007. Deras huvudsakliga uppgift är att förstärka plockstädningen inom cityområdet. Nämnden finansierar deras utbildning, arbetsredskap, arbetskläder samt arbetsledning. Inom ramen för samma projekt har nämnden deltagit i ett försök under juni månad om nolltolerans mot nedskräpning på Sergelgatan samt delar av Drottninggatan.

I sitt remissvar till trafikkontoret, angående SL:s trafikförändringar 2007, påtalade nämnden att önskemål fanns om fortsatt samarbete med SL kring renhållningen av busshållplatser.

Säkerhets- trygghetsperspektiv vid upprustning av stadsmiljön

Förvaltningen har tillsammans med bl.a. polisen, socialtjänsten och samverkansorganet City i samverkan genomfört ett flertal ”trygghetsvandringar” på Norrmalm. Tillsammans har man sett över behovet av t.ex. förbättrad belysning i stadsdelen och beskärning av träd och buskar så att parkerna ska kännas tryggare. I samband med upprustningen av Vasaparken byttes belysningen ut för att öka säkerheten och tryggheten i parken.

Under sommaren 2006 sattes ett antal förbudsskyltar upp om alkoholförtäring på Blekholmsstranden, vid nedre Observatorielunden samt i Monika Zetterlundsparken i korsningen Surbrunnsgatan/Roslagsgatan. Det har visat sig att dessa skyltar är stöldbegärliga vilket resulterat i att flera stulits och nya har satts upp. Synpunkter har kommit in från medborgare om att fler parker ska omfattas av förbudet och att det ska sättas upp fler skyltar.

AGENDA 21 OCH MILJÖSAMORDNING

Sammanfattning av miljöberättelsen

Utifrån Stockholms miljöprogramms sex miljömål har ett lokalt miljöprogram tagits fram med mål och delmål. Det lokala miljöprogrammet har också kompletterats med mål som beslutats av nämnden. En uppföljning av måluppfyllelsen har gjorts genom enkätfrågor till samtliga enheter och avdelningar. Resultatet har sammanställts i en miljöberättelse i tre delar som biläggs verksamhetsberättelsen (bilaga 2). Miljöpolicyn uppdaterades i november 2004 för att gälla under 2005 och 2006.

Miljömålen har bl.a. varit att minska elanvändningen, öka andelen ekologiska livsmedel, vid inköp välja produkter som uppfyller kraven för miljömärkning och att ha tydliga rutiner för källsorteringen samt att ställa miljökrav i upphandlingar. Ytterligare mål var att delta i samarbetsprojekt för att öka medborgarnas deltagande i hållbarhetsarbetet på Norrmalm i enlighet med intentionerna för Agenda 21. Av enheternas och avdelningarnas uppföljningar framgår att alla arbetat med att minska sin elanvändning och flera med att öka andelen ekologiska livsmedel. Alla enheter där det är aktuellt har i första hand valt miljömärkta varor.

Nyckeltal

År	2003	2004	2005	2006
Andel ekologiska livsmedel	10,9 %	3,0 %	12,8 %	14,0 %

Andel enheter som uppgett att man har tydliga rutiner för källsortering	73 %
Andelen enheter som har uppgett att man arbetat för att minska sin elanvändning	76 %
Andelen abonnemang med minskad elanvändning	41 %
Andelen upphandlingar där miljökrav ställts	75 %
Kontorspappersförbrukningen vid förvaltningskontoret	Ökning 43 %

Vid upphandling av klottersanering, städning och hantverkare ställdes miljökrav i entreprenadavtalet. I avtalet med kostentreprenörer ingick att andelen inköpta ekologiska livsmedel skulle vara minst 15 % vid 2006 års utgång. Andelen ekologiska livsmedel hos förvaltningens entreprenörer har under året uppgått till 17 % inom äldreomsorgen och 19 % respektive 11,5 % hos skolorna. Kejsarkronans förskoleenhet fick stadens miljödiplom steg 1 och förberedde sig under året för steg 2. Förvaltningen deltog under 2006 i ett utvidgat försök att pröva alternativa medel för halkbekämpning och dammbindning i stadsdelsområdet.

I samarbete med innerstadens stadsdelsförvaltningar har utbildning genomförts för medarbetare, främst miljöombud och måltidspersonal. Ämnen har varit bl.a. grundläggande miljöutbildning,

livsmedelshygien, eco-driving, seminarier om utemiljön samt naturpedagogik. Totalt deltog ca 254 anställda från Norrmalms stadsdelsförvaltning vid 55 kurs- eller seminarietillfällen.

Agenda 21

Förvaltningen medverkade i tio olika samarbetsprojekt/aktiviteter under 2006:

Grönskande levande gårdar och närsamhällen, Boende i samarbete med fastighetsägare och olika aktörer i stadsdelen har påbörjat en process för att förbättra sin närmiljö och därigenom också höjt sitt intresse för miljöfrågor.

Upptäck naturen i innerstaden, Stockholms Naturskyddsförening har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna i innerstaden uppmärksammat den intressanta natur som finns i staden. Syftet har varit att ge barn i förskolan och skolan, vilka har sin vardagsmiljö i stenstaden, en naturlig kontakt med naturen.

Konsumera smartare och minska växthuseffekten, Förvaltningen har varit representerad i en referensgrupp, som vidareutvecklat ett energianalysprogram. Ett sextiototal hushåll i Stockholm som utgör ett ministockholm har under året fått personlig rådgivning för att minska sin användning av både direkt och indirekt energi.

Sortera Mera! – Fastighetsnära källsortering, Förvaltningen har tillsammans med ett antal stadsdelsförvaltningar gemensamt drivit ett projekt kring fastighetsnära insamling av källsorterat avfall. Syfte har varit att öka kunskaperna om avfallshantering och att underlätta för källsortering för de boende.

Grön Flagg, Stiftelsen Håll Sverige Rent har erbjudit förskolor och skolor att arbeta med miljöfrågor och strukturera arbetet för hållbar utveckling och få miljöutmärkelsen Grön Flagg.

Säker och lekvänlig skolväg – vandrande skolbuss, Förvaltningen deltog i projektet ”Säker och lekvänlig skolväg”. Arbetsmodellen har utvecklats i ett antal stadsdelsförvaltningar och kommuner. Ett antal verktyg och informationsmaterial, däribland en film, är framtagna och har spridits till skolorna. Informationsmöten har ägt rum med föräldraförening, lärare och skolläda.

Stockholm Mobilitet, Projektet handlar om att bidra till att minska miljöbelastningen från trafiken. Det innefattar även att förbättra res- och transportkvaliteten för medborgare och näringsliv. Innerstadens stadsdelsförvaltningar deltog i en omfattande reseundersökning om hur samtliga tjänstebilar användes och kostnaderna för dessa bl.a. för att ta ställning till om bilpool kunde vara ett kostnadseffektivt alternativ. Förvaltningen deltog även i delprojekten Samhällsplanering (Norra Stationsområdet) och Fler cyklister i Stockholm.

Mer information om aktiviteterna finns i Miljöberättelse 2006 – Stadsmiljö och Administration, bilaga 2.

EKONOMISKT UTFALL

Mnkr netto	Budget 2006	Bokslut 2006	Differens	Resultat- överföring från 2005	Resultat- överföring till 2007	Differens efter resultat- överföring	Bokslut 2005
Vinterväghållning	15,4	17,9	-2,5	-	-	-2,5	14,0
Barmarksrenhållning	21,6	20,8	0,8	-	-	0,8	21,2
Parkskötsel	6,1	6,4	-0,3	-	-	-0,3	7,0
Bygglov och markupplåtelse	-13,0	-14,4	1,4	-	-	1,4	-12,9
Torghandel	0,0	-0,5	0,5	-	-	0,5	-0,5
Miljöarbete	0,8	0,7	0,1	-	-	0,1	0,6
Stadsmiljöavdelningen	6,7	4,6	2,1	-	-	2,1	3,7
Avskrivningar	1,2	1,1	0,1	-	-	0,1	-
Internränta	1,7	1,6	0,1	-	-	0,1	-
Konsumentrådgivning	-	-	-	-	-	-	0,5
Totalt	40,5	38,2	2,3	-	-	2,3	33,6

Stadsmiljö redovisar ett nettoöverskott på 2,3 mnkr. Överskottet beror främst på ökade intäkter för bygglov och markupplåtelse.

Kostnaderna för vinterväghållning uppgick till 17,9 mnkr vilket är en ökning jämfört med 2005 med 3,9 mnkr. Av de 17,9 mnkr avser 5,3 mnkr snöbortforsling.

Av investeringsbudgetens 16,0 mnkr har 15,7 mnkr förbrukats. Avvikelsen om 0,3 mnkr förklaras av att beställda arbeten inte hunnit utföras av entreprenören varför stadsdelsnämnden begär ombudgetering av 0,3 mnkr för investeringar.

LEDNING OCH ADMINISTRATIVT STÖD

UPPFYLLELSE AV MÅLEN

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet 2006-2008	Stadsdelsnämndens mål för verksamhetsområdet 2006	Bedömning av måloppfyllelse
Det lokala kulturutbudet i staden ska stärkas och utökas för att öka tillgängligheten till kulturen.	Öka informationsinsatserna om det lokala kulturutbudet.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Informationen om kulturevenemang på stadsdelens webbplats har fått mer utrymme. Arbetet med att byta ut föreningstavlorna i stadsdelen pågår.
Utveckla den lokala konsumentvägledningen för att främja stockholmarnas val av en hållbar och hälsosam livsstil.	Konsumentvägledningen ska vara lättillgänglig så att konsumenterna på ett enkelt och snabbt sätt kan få sina frågor besvarade eller råd för att komma vidare med sitt ärende. Stadsdelens alla grundskoleklasser med hem- och konsumentkunskap på schemat ska erbjudas information om grundläggande konsumentkunskap.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Under 2006 handlades 2 131 ärenden. I USK:s NöjdKundIndex fick tjänsten 4,53 på en femgradig skala. Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Samtliga klasser har fått erbjudandet och 22 klasser i skolår 8 och 9 besöktes under 2006.
Staden ska minska miljöbelastningen genom miljöanpassad upphandling och aktivt konsumentarbete.	Adekvata miljökrav ska ställas vid varje upphandling.	Målet har uppfyllts. Bedömningsgrund: Under 2006 har fyra upphandlingar genomförts. Miljökrav har ställts vid tre (klottersanering, städning samt hantverkare) av dessa.

EKONOMIAVDELNINGEN

Ekonomiavdelningens ansvarar för den övergripande ekonomiska uppföljningen, stadsdelsnämndens budget- och bokslutsarbete, redovisning samt övriga ekonomiadministrativa frågor. Dessutom svarar avdelningen för förvaltningens löner och pensioner. Ekonomiavdelningen ansvarar också för nämndens uppföljning enligt ILS.

PERSONALAVDELNINGEN

Personalavdelningens uppgift är att genomföra stadens personalpolitik, ge råd, stöd och service inom personalområdet samt genomföra särskilda projekt inom prioriterade personalområden som kompetensutveckling, personalförsörjning och rehabilitering.

PLANERINGSAVDELNINGEN

Planeringsavdelningen har strategiska och rådgivande uppgifter, tillhandahåller kompetensstöd samt utför serviceuppdrag. Avdelningen utgör också stadsdelsdirektörens stab. Till avdelningens funktioner hör nämndstöd, lokalfrågor, upphandlingar, konsumentvägledning, intern och extern information samt reception. Under avdelningen ligger också IT-enheten som ansvarar för drift och underhåll av det lokala nätverket och intranätet. Under IT-enheten ligger även ansvaret för den fasta och mobila telefonin.

Konsumentvägledning

Utveckling och ökad tillgänglighet av konsumentvägledningen

Konsumentverksamheten har omfattat både enskild rådgivning och förebyggande insatser. Under året har stadsdelsförvaltningen haft en heltidsanställd konsumentsekreterare. Kontakten med medborgarna sker med vägledningen via telefon, e-post eller besök.

Antalet registrerade konsumentärenden år 2006 var 2 131, i stort sett oförändrat mot föregående år. De mest förekommande frågorna under året har handlat om hantverks-, tele- och Internettjänster samt hemelektronik. I september 2006 genomförde stadens utrednings- och statistikkontor, USK, en kommunövergripande brukarundersökning för att följa upp stadens konsumentverksamhet. Av USK:s redogörelse för NöjdKundIndexet framgår att indexvärdet för konsumentvägledning i Stockholm var 4,41 på en femgradig skala. För Norrmalms konsumentvägledning var indexet 4,53.

Riktad konsumentvägledning, framför allt till de unga

Under verksamhetsåret har konsumentsekreteraren besökt 22 klasser i skolor 8 och 9 för lektioner i grundläggande konsumentkunskap, jämfört med 13 klasser år 2005. Under lektionerna har frågor gällande konsumenträtt, rådande regelverk, konsumtion och livsstil, reklam och påverkansmöjligheter diskuterats och belysts utifrån elevernas egna erfarenheter och frågeställningar.

Inför verksamhetsåret 2006 gav stadsdelsnämnden förvaltningen i uppdrag att i ökad utsträckning rikta konsumentvägledningen till unga. Inledningsvis bjöds grundskolornas lärare och fritidsledare till ett seminarium med temat "Ung och Konsument". Syftet med seminariet var att belysa aktuella frågor som berör unga konsumenter, presentera andra projekt som riktats till unga konsumenter och inventera önskemål inför projektet. Seminariet fick dock inte det förväntade gensvaret och de två planerade seminarietillfällena ställdes in.

Övriga förebyggande insatser har bl.a. varit medverkande i konsumentförvaltningens aktiviteter i samband med i Ung 08-festival, föreläsning för handikappförening, informations- och föreläsningstillfällen i Internationella Biblioteket och "Månadens konsumentfråga" i förvaltningens annons i lokaltidningen.

Servicebehov för den tillkommande befolkningen

Under 2006 har en rapport om befolkningen på Norrmalm tagits fram inom förvaltningen. Den behandlar bl.a. befolkningens utveckling, ålder, utbildningsnivå, arbetslöshet, ut- och inflyttning, ekonomiskt bistånd och utländsk bakgrund. Dessutom har en fördjupad studie gjorts om det förväntade antalet förskolebarn de kommande åren uppdelat på stadsdelens församlingar.

Förvaltningen har under hösten tagit fram statistik och uppskattningar över behovet av kommunal service i den planerade nya stadsdelen i Norra Stationsområdet. Dessa siffror ingår i underlaget till en fördjupad översiktsplan för Norra Stationsområdet som förvaltningen har varit med och arbetat fram i en av de arbetsgrupper som leds av stadsbyggnadskontoret.

IT

Minskade kostnader och minskad handläggningstid

Norrmalms stadsdelsnämnd har valt att utforma det fortsatta långsiktiga IT-pedagogiska arbetet i form av en gemensam e-strategi för stadsdelens förskolor och skolor. Arbetet har skett inom ramen för ett Kompetensfondsprojekt. Skolledare och förskolechefer, pedagoger och annan personal har varit involverade i projektet, deltagit i kompetensutveckling, diskuterat och funnit lösningar på problem och på detta sätt bidragit till att IT finns på dagordningen i stadsdelen.

Personalen har väsentligt ökat användningen av IT för sitt administrativa arbete, mycket tack vare att en satsning har gjorts på att pedagogerna inom skolan och förskolan har fått tillgång till egen e-post. I alla förskolor finns nu också Internetanslutna datorer.

E-demokrati och förbättrad service till brukarna

Förvaltningen tillsatte under året en arbetsgrupp för att förbereda införande av ParaSoL, stadens gemensamma IT-stöd för social utförardokumentation. Arbetsgruppen har bl.a. planerat de stora utbildningssatsningar som kommer att genomföras för omvårdnadspersonal samt hälso- och sjukvårdspersonal under 2007 med anledning av det nya dokumentationssystemet.

Under 2006 fortsatte projektet BAP, Brukarrelaterat arbetstidsprojekt, för att få till stånd ett mer effektivt resursnyttjande, ökad delaktighet och möjlighet till flexibel arbetstidsförläggning. Inom ramen för projektet har fyra enheter fått tillgång till ett modernt IT-stöd för schemaläggning och bemanning som ger möjlighet till rapportering i stadens löne- och personalsystem LISA. Nästa steg är att under 2007 implementera "LISA tid" på övriga fyra äldreomsorgsenheter inom stadsdelsförvaltningen.

RISK OCH SÅRBARHETSANALYS

Kommunfullmäktige har i budget för år 2006 beslutat att stadens nämnder och bolagsstyrelser under året ska genomföra en risk- och sårbarhetsanalys. Denna ska belysa risken för extraordinära händelser och konsekvenser av dessa enligt anvisningar från kommunstyrelsen. Norrmalms stadsdelsnämnd besvarade kommunstyrelsens remiss *Anvisningar för nämnder och styrelser risk- och ledningsanalyser* på augusti sammanträdet 2006.

EKONOMISKT UTFALL

Mnkr netto	Budget 2006	Bokslut 2006	Differens	Resultat- överföring från 2005	Resultat- överföring till 2007	Differens efter resultat- överföring	Bokslut 2005
Nämndverksamhet	3,2	2,9	0,3	-	-	0,3	2,7
Administrativa avdelningar	21,7	19,7	2,0	-	-	2,0	21,5
IT-kostnader	3,3	3,9	-0,6	-	-	-0,6	3,8
Övriga gem. kostnader	9,1	9,2	-0,1	-	-	-0,1	8,9
Totalt	37,3	35,7	1,6	-	-	1,6	36,9

Nämnd- och förvaltningsadministration redovisar ett överskott på 1,6 mnkr. Överskottet hänför sig framför allt till att ett antal vakanser inom de administrativa avdelningarna. Både personalavdelningen och ekonomiavdelningen har vakanshållit tjänster under stora delar av året. De förvaltningsgemensamma IT-kostnaderna för ekonomi- och personalsystem har varit något högre än beräknat, ca 0,6 mnkr.

ÖVRIGA REDOVISNINGAR

KOMMUNFULLMÄKTIGES UPPDRAG 2006

Stockholms stads handlingsprogram för skydd mot olyckor

Stadens nämnder har fått i uppdrag att bedriva ett aktivt olycksförebyggande arbete.

Under 2006 har förvaltningen gjort en riskinventering, genomfört utbildning i brandskydd för chefer och ombud samt påbörjat arbetet med att lägga upp ett stöd för säkerhetsarbetet på intranätet.

Stadens samlade nätförvaltning

Stadens nämnder har fått i uppdrag att kommunicera planerade och pågående projekt avseende kommunikationslösningar med AB Stokab.

Förvaltningen kopplar upp alla förskolor, gruppboenden, socialpsykiatriska enheter och hemtjänstenheter till AB Stokabs fiber. Arbetet beräknas vara avslutat under januari månad 2007.

Riktlinjer för ärendehanteringssystemet OL2 för folköls- och tobakstillsynen

Stadsdelsnämnderna har fått i uppdrag att registrera uppgifter om försäljningsställen för folköl och tobak m.m. i ärendehanteringssystemet OL2.

Förvaltningen har använt ärendehanteringssystemet OL2 för att registrera uppgifter om försäljningsställen för folköl och tobak m.m. sedan 2005.

UTREDNINGAR OCH DOMAR

Inom äldreomsorgen har beslut fattats i 5 528 biståndsärenden, varav 98 avslag. Till läns- eller kammarrätten har 29 besvär lämnats. Nio domar gick emot nämndens beslut. Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning har beslut fattats i 519 ärenden, varav 9 avslag. Inom området individ- och familjeomsorg för vuxna, (exklusive ekonomiskt bistånd) och socialpsykiatri, har beslut fattats i 1 104 ärenden, inget avslag. Beslut om ekonomiskt bistånd fattades i 8 841 ärenden, varav 413 avslag. Till läns- eller kammarrätten har 55 besvär lämnats. Antalet domar mot nämndens beslut var 1.

Inom individ och familjeomsorgen, barn och ungdomar, har 1 506 beslut fattats varav tre avslag. Två besvär har lämnats till läns- eller kammarrätten varav en dom gick emot nämndens beslut.

Skolverket har under året bett stadsdelsnämnden yttra sig över fyra anmälningar som föräldrar i stadsdelens grundskolor har gjort till Skolverket. Anmälningarna gällde kränkande behandling, rätten till särskilt stöd, skolplacering och elevs skolsituation. I anmälningarna avseende särskilt stöd och elevs skolsituation beslutade Skolverket att inte vidta åtgärd. Två anmälningar är fortfarande under utredning.